

DŮM SMRTI

Bohumil Matějovský

Osoby:

Alois

Kateřina

Marie

Marta

Táňa

Úředník

Profesor

Viktor

Kapitán

Klaun

Artista

Artistka

Gaston

Tulín (Pepé)

Scéna: stůl, dvě židle, dveře.

Stůl. U stolu sedí dva muži: úředník a pan Tulín.

Hudba.

Hudba dozní.

ÚŘEDNÍK: Takže se vás ptám naposledy, pane Tulíne... jste opravdu rozhodnut ukončit svůj život zákonnou cestou?

Pauza

ÚŘEDNÍK: Nestačí jenom přikývnout, pane Tulíne. Musíte odpovědět *zda ano*, nebo *ne*.

TULÍN: Tak teda: ano.

ÚŘEDNÍK: Prohlašujete, že na vás nebyl v tomto ohledu vyvíjen žádný nátlak?

Pauza.

ÚŘEDNÍK: Ani tady nestačí jen zavrtět hlavou, pane Tulíne. Musíte odpovědět nahlas.

TULÍN: Ano. Je to jen moje rozhodnutí.

ÚŘEDNÍK: Dobře. /**podává Tulínovi formulář**/ Tak se mi tady podepište a pak můžete přejít vedle do laboratoře k profesorovi Zuarovi. Ten vám provede poslední výkon.

TULÍN: Prosim vás... můžu se ještě zeptat...

ÚŘEDNÍK: No prosím.

TULÍN: Nebude to trvat dlouho, že ne? Teda ne že bych se bál, to ne, ale...

ÚŘEDNÍK: Kdepak. Bude to rychlé, věřte mi. Pokud ovšem nevyužijete naši speciální službu *posledního řízeného snu*.

TULÍN: Promiňte... tomu nerozumím.

ÚŘEDNÍK: Zkrátka vám během výkonu můžeme zprostředkovat sen podle vašeho přání.

TULÍN: No neříkejte... to opravdu jde?

ÚŘEDNÍK: U nás ano. Sen podle vašich vzpomínek.

TULÍN: Tak to bych věděl, co si nechat naposledy zdát. Živil jsem se jako cirkusový artista. Cirkus mne provázel celej muj život.

ÚŘEDNÍK: Takže o tuto službu máte zájem?

TULÍN: To jo. To bych byl moc rád. Vrátit se zas alespoň ve snu pod šapitó. Ke starejm kamarádům. Klaunum a artistum.

ÚŘEDNÍK: V tom případě se mi podepište ještě tady.

Pauza.

ÚŘEDNÍK: Kam jste se mi to podepsal, proboha? Sem ne... to je kolonka pro mimořádné určení dědiců. Tady... tady se musíte podepsat.

Pauza.

ÚŘEDNÍK: Ale člověče... teď jste se tu pro změnu podepsal jako... jako Pepé.

TULÍN: Ukažte? No jo... to se vmlouvám. To bylo moje umělecký jméno. Pepé. Pořád se toho nedokážu zbavit.

ÚŘEDNÍK: Tak se podepište znovu. Tady vedle.

Pauza.

ÚŘEDNÍK: Ano. Teď je to konečně v pořádku. Nyní si můžete přejít vedle do laboratoře. Doufám, že budete se službami našeho ústavu spokojen.

TULÍN: **/namáhavě se zvedá ze židle/** Tak vám děkuju za trpělivost... a nashledanou.

ÚŘEDNÍK: **/také se zvedne ze židle /** To ne, pane Tulíne. Nashledanou se u nás už neříká.

TULÍN: Aha. Já zapomněl. Tak teda: sbohem.

ÚŘEDNÍK: Sbohem, pane Tulíne. **/usměje se/** Sbohem Pepé.

TULÍN: **/odchází, před dveřmi ještě zaváhá/** Je to ale stejně takovej zvláštní pocit, to vám teda řeknu... tyhle poslední okamžiky. **/pauza/** Ale strach nemám. **/odchází/**

ÚŘEDNÍK: **/Po jeho odchodu na chvíli sklopí hlavu na znamení piety, pak se posadí zpátky za stůl/** Tak další, prosím!

Pauza

ÚŘEDNÍK: / hlasitěji / Říkám: další, prosím!

Do místnosti se vbelhá důchodce Alois Kabourek v plandavých kalhotách a v klobouku.

ALOIS: Dobrej den, přeju. **/smekne klobouk/**

ÚŘEDNÍK: Dobrý den. Posad'te se, prosím.

ALOIS: Tady, ano? Děkuju. **/usedá naproti úředníkovi/** Byl jsem na dnes objednanej.

ÚŘEDNÍK: Já vím... pan Kabourek, že? Na druhou hodinu odpolední. Mám tu sice před sebou všechny vaše potřebné dokumenty a doporučení, ale přesto musíme společně vyplnit ještě tento formulář.

ALOIS: Formulář? A musí to bejt? Já na papírování totiž moc nejsem.

ÚŘEDNÍK: Dovolte? Jaké papírování! Tady nežádáte o nějakou výměnu převodovky u svého auta, pane Kabourku. Tady žádáte o úřední ukončení života, uvědomujete si to?

ALOIS: Promiňte. Když je to tedy tak nutný...

ÚŘEDNÍK: Pane Kabourku... nesnažíte se celou tuhle záležitost zlehčovat, že ne?

ALOIS: Kdepak. To určitě ne. Kdybych měl ještě sílu něco zlehčovat, nebyl bych tady.

ÚŘEDNÍK: Tak si to celé zopakujeme. Jméno a věk.

ALOIS: Kabourek. Alois. Sedumdesát dva let.

ÚŘEDNÍK: Sedmdesát dva... to není zase tak moc.

ALOIS: Mně to připadá až dost.

ÚŘEDNÍK: Tak dál... vaši nejbližší žijící příbuzní.

ALOIS: Jen dcera Marie. Ale ta se ve svých devatenácti provdala do Austrálie. Už se nevidáme. Naposledy se tu ukázala před patnácti roky, když přijela na pohřeb Kateřiny, její matky. Sourozence nemám. Přitom jsem si to vždycky tak moc přál. Mít mladšího bratra.

ÚŘEDNÍK: Dceru jste o tom informoval?

ALOIS: Že jsem chtěl mít mladšího bratra?

ÚŘEDNÍK: Pane Kabourku... o čem se tady právě bavíme? Ptám se, zda jste svou dceru o tomto zásadním rozhodnutí informoval.

ALOIS: To jako že chci ukončit život?

ÚŘEDNÍK: Samozřejmě.

ALOIS: To musím? Ji informovat?

ÚŘEDNÍK: Nemusíte, ale bylo by to neetické. Nechat ji, aby se to dozvěděla jinými cestami.

ALOIS: No, byl bych radši, kdyby s tím neměla žádný starosti. Chápete...

ÚŘEDNÍK: Pane Kabourku... vždyť jste její otec, proboha.

ALOIS: No já vím... ale stejně... ona by mě přemlouvala, chápete... a to nechci.

ÚŘEDNÍK: Máte sepsanou závěť? Myslím tím dědictví...

ALOIS: Jakýpak dědictví. Rozklížená skříň, ve který rajtují moli a starý hodiny, co už dávno dokukaly. A na pohřeb mi Marie jezdit nemusí. To po ní nechci. Víte vůbec, co stojí taková letenka z Austrálie?

ÚŘEDNÍK: Tak to opravdu nevím.

ALOIS: Když tenkrát přiletěla na pohřeb matky, přišlo jí to na pěkný majlant. A ještě tu chytla chřipku, protože to bylo v lednu. Tady řádily holomrazy, zatímco v té její Austrálii prej bylo tou dobou krásný léto. A navíc... dneska lítat letadlem, to je úplná ruleta, to nevíte, kdy se vám tam kdo odpálí, v takovém šíleném světě to žijeme...

ÚŘEDNÍK: Zpátky k věci, prosím.

ALOIS: Ano... jistě... tak tedy: neviděli jsme se s Marií patnáct let, tak teď už to asi nedoženem.

ÚŘEDNÍK: Dobře, tak abychom se tedy něčeho dobrali. Budete si zřejmě přát jen základní smuteční obřad.

ALOIS: Žádný obřad. Spálit a rozsypat.

ÚŘEDNÍK: Základní obřad provést musíme, pane Kabourku.

ALOIS: No tak dobře, ale jen nějaký hodně základní. Proč kolem toho dělat zbytečnej humbuk.

ÚŘEDNÍK: Humbuk není zrovna vhodné slovo, pane Kabourku.

ALOIS: No tak cavyky.

ÚŘEDNÍK: / **povzdychne**/ Pane Kabourku...

ALOIS: Ano? Co ještě potřebujete vědět?

Pauza.

ÚŘEDNÍK: No nic... tak dál. Tady uvádíte, že jste ke svému rozhodnutí dospěl ze zdravotních důvodů.

ALOIS: To taky. Vlastně... to hlavně. To především.

ÚŘEDNÍK: Nevidím tu žádnou diagnózu nějaké smrtelné choroby.

ALOIS: Jen samý prkotiny, co patřej ke stáří, že jo?

ÚŘEDNÍK: Takže sešlost stáří, napíšeme...

ALOIS: Ale pořádná sešlost, tam napište. Mám akorát šedej zákal, silný revma, cukrovku a vysokou tlak. K tomu artrózu a přechozenou infarkt. V noci trpím nespavostí, přes den jsem zase malátnější a všude usínám, mám špatný zažívání a nesmím chodit na slunce. Celý dny se jen láduju práškama. Protidrogová brigáda by si u mě přišla na své. Vás by takovejhle život bavil?

ÚŘEDNÍK: Asi ne.

ALOIS: No tak vidíte. Mám toho všeho už prostě dost. Celý noci jen čumím do stropu a přemejšlim, co budu dělat příští den. Na přemejšlení mám teď sice času spoustu, ale řeknu vám... ani ta nostalgie už není co bejvala.

ÚŘEDNÍK: Já vám rozumím. Udělal jste dobře, že jste přišel k nám.

ALOIS: To mi povídejte. Všechny ty neduhy navíc prožívám ještě tady, v hlavě. A bolavá duše je někdy horší než bolavý tělo, tak se to přece říká. Je načase odejít. Dokud o tom ještě můžu rozhodovat sám. Jste tu přece od toho, nebo ne?

ÚŘEDNÍK: Samozřejmě. Je to na vašem svobodném rozhodnutí. Ovšem potřebné procedury obejít nelze.

ALOIS: Ale přijdu na řadu ještě dneska, že jo?

ÚŘEDNÍK: Jistě. Už za chvíli.

ALOIS: To je dobře.

ÚŘEDNÍK: Chápeme, že dlouhé čekání zákazníky znervózňuje. Promiňte... jste dnes už náš desátý klient. Potřebuju se trochu protáhnout. **/zvedne se ze židle, obchází stůl/** Pane Kabourku, vezměte si ten nesporně humánní aspekt celé záležitosti. Víte, co tím mám na mysli...

ALOIS: Nejsem si jistej, ale to nevádí, povídejte.

ÚŘEDNÍK: Lidé už nemusí skákat z mostů a podřezávat si žíly. Vrhát se pod vlaky nebo se věšet na půdách. Tlít zaživa na postelích v ústavech pro nevyléčitelné. Mohou teď odejít důstojně. Nevím, kolik toho o způsobu provedení posledního výkonu víte...

ALOIS: **/otáčí se za ním/** Dáváte nějaký injekce. Uspíte mě. Nebudu o tom ani vědět.

ÚŘEDNÍK: Ano. To ano. Náš výkon je velice šetrný. Ale poskytujeme ještě něco. Takzvanou službu řízeného snu.

ALOIS: Řízenýho snu?

ÚŘEDNÍK: Vyvíjeli jsme tuhle metodu řadu let. Budete usínat a mít přitom sen, v němž znovu prožijete to nejkrásnější ze svého života. Říká se, že člověku se v okamžiku smrti promítne celý jeho život. My nabízíme sen plný vzpomínek na to nejkrásnější, co jste kdy prožil.

ALOIS: Jak to chcete udělat? To se přece nedá.

ÚŘEDNÍK: Ale dá. Představte si takový malý a nenápadný přístroj... nebo jinak... představte si, že vaše myšlenka je jako signál, který letí od zákazníka k mobilnímu operátorovi... zkrátka... vysvětlit technické provedení tohoto úkonu je velice složité.

ALOIS: Tak mi to raději nevysvětľujte. Stejně bych to nepochopil. Já nejsem technickej typ.

ÚŘEDNÍK: Tím se netrapte. Ostatně, tuhle službu stejně neprovádím já, ale profesor Zuara, který si vás za chvíli převezme. Nějakou chvíli si s ním budete jenom tak povídat. Vaše vzpomínky se přitom uloží do speciálního čipu. Ten vám bude následně aplikován v okamžiku výkonu. Budete usínat tím nejsladším spánkem. Řekněte upřímně, pane Kabourku... o takové milosrdné smrti přece sní lidé už odnepaměti...

ALOIS: To máte naprostou pravdu, pane doktore.

ÚŘEDNÍK: **/usedá zpátky ke stolu/** Bezpochyby. Ale nejsem doktor. Teď už přistupme k dalším otázkám našeho formuláře. Čím jste se živil?

ALOIS: No čím... dělal jsem nejdřív na dráze. Odpojoval jsem vagony a tak... to byste nevěřil jak kolikrát...

ÚŘEDNÍK: Rozvádět to není nutné, pane Kabourku. Stačí říct: *na dráze*.

ALOIS: No, ale odtamtud jsem odešel a pak jsem přes dvacet let rozvážel po Praze pečivo. Hlavně koblihy.

ÚŘEDNÍK: Traumatizovala vás nějak tahle práce?

ALOIS: To jako... jestli mi to lezlo krkem?

ÚŘEDNÍK: Tak dobře, i takhle se to dá říct.

ALOIS: Ani ne. Jen...

ÚŘEDNÍK: Ano?

ALOIS: Jen od těch dob nemám rád koblihy.

Pauza. Úředník bere další list formuláře.

ÚŘEDNÍK: Byl jste během života nějak politicky činný?

ALOIS: Cože? Politicky? Tohle někoho zajímá?

ÚŘEDNÍK: Není to nic osobního. Jde pouze o shromažďování údajů do statistiky o lidech, kteří zde požádali o provedení výkonu. Zajímá nás, z kterých sociálních a politických vrstev k nám přichází nejvíce klientů, žádajících o smrt. Nic jiného v tom nehledejte.

ALOIS: Politika mě už dávno nebere.

ÚŘEDNÍK: Ale k volbám jste chodil?

ALOIS: To jo. Dřív jo.

ÚŘEDNÍK: A na to se právě ptám. Koho jste volil.

ALOIS: No koho... pokaždý někoho jinýho. Vždycky mě totiž našťvali, takže jsem příště volil úplně jinak. Jenomže to jste si nikdy nevybral. Darebák střidal loupežníka. Jak kdysi říkal Viktor, jeden muj kamarád: *lepší jedna pořádná defenestrace než desaterý volby.*

ÚŘEDNÍK: Nezapíhejme do detailů, prosím... prostě jste k volbám chodil.

ALOIS: To jo. Naposledy jsem volil Stranu svobodnejch, protože slíbila, že uzákoní euthanázii. A uzákonila.

ÚŘEDNÍK: Dobře... takže napíšeme, že jste volil napříč celým politickým spektrem.

ALOIS: No jo. Něco tam napište. Jednou jsem volil hastrmany, podruhý tatrmany. A že to byli všechno ulhaní prevítí, to tam napište. Pod to se klidně podepíšu.

ÚŘEDNÍK: Tak dál... odcházíte z tohoto světa s pocitem, že jste prožil plnohodnotný život?

ALOIS: Plnohodnotnej život. To je pořádně silný slovo, co?

ÚŘEDNÍK: Rozumíte otázce, pane Kabourku? Každý život by měl přece mít nějakou tu náplň...

ALOIS: Náplň... nechci se opakovat, ale hned, jak jste řekl tohle slovo, víte, že se mi znovu vybavily ty poděla... ty koblihy? Aby ne, když jsem je rozvážel půl života.

ÚŘEDNÍK: Pane Kabourku...

ALOIS: Já vím, já vím... někdy vedu takový nevhodný řeči.

ÚŘEDNÍK: Nějaký smysl váš život snad měl?

ALOIS: No víte... já... /**vytahuje kapesník, kýchne**/ Promiňte, něco na mě asi leze... ale k doktorovi jsem nešel, už to nemělo cenu, že jo... co jste se to vlastně ptal?

ÚŘEDNÍK: Jestli jste měl hezký život.

ALOIS: Spíš takovej obyčejnej. Seriál by podle toho asi nikdo natočit nechtěl.

ÚŘEDNÍK: Zřejmě se příliš podceňujete, pane Kabourku.

ALOIS: To je docela možný. Byl jsem dvakrát ženatej. Poprvý to byl omyl mládí. Jmenovala se Marta, vzali jsme se hned po vojně, ale během dvou let to vzalo rychlej konec. Podruhý už to vyšlo. S Kateřinou. Měli jsme spolu dceru a ta utekla hned po škole za oceán, jak už jsem vám říkal. Říkal jsem vám to?

ÚŘEDNÍK: Ano, tohle jste mi říkal. Že odjela do Austrálie.

ALOIS: Přitom nevím, kde se v ní tyhle choutky po dálkách vzaly. Když byla Marie malá, jezdili jsme s ní pořád jenom na Mácháč... mně se tam teda moc líbilo, ale žena pořád kdy pojedeme taky k moři. Tam se mi ale nikdy moc nechtělo. Jezdit někam k moři. No... dalo by se toho změnit dost, v tom mym životě, to je asi pravda, ale už je pozdě. Už to chci všechno skončit.

ÚŘEDNÍK: Ano. Samozřejmě. Všechno hezky popořádku.

Úředník znovu vstane, protahuje se.

ÚŘEDNÍK: To věčné sezení mne snad vážně jednou zabije... promiňte, musím se znovu trochu rozhýbat.

ALOIS: Nechci vám radit, ale měl byste si pořídit takový to stahovadlo na záda... zpevní vám to páteř. Aby nebyla moc křivá.

ÚŘEDNÍK: To nic... večer si doma dám teplou koupel a udělám pár relaxačních cviků. Povězte mi, pane Kabourku, ale upřímně...

ALOIS: Ano?

ÚŘEDNÍK: Nejste náhodou zadlužen?

ALOIS: Co... já? To jako jestli nechci umřít kvůli dluhům?

ÚŘEDNÍK: I to se tu občas stává.

ALOIS: Ne. Žádný dluhy nemam. Všechno jsem už splatil. Odhlásil jsem elektriku i plyn. Odevzdal společný klíče od sklepa. Nahlásil pošťače, aby mi do schránky už nic neházela. Ani letáky. Všechno jsem zařídil.

ÚŘEDNÍK: V pořádku. Budete si přát na poslední cestu nějakou konkrétní hudbu?

ALOIS: Hudbu?

ÚŘEDNÍK: Nebo píseň. Máme tu velký výběr.

ALOIS: Píseň... já ani nevím. Co myslíte?

ÚŘEDNÍK: Bylo by to vhodné. Aby to mělo nějakou atmosféru. Pietu.

ALOIS: No jo. Atmosféra. To mě nenapadlo.

ÚŘEDNÍK: Klienti si to obvykle přejí.

ALOIS: Vážně? A co jim tak nejčastěji hrajete?

ÚŘEDNÍK: Poslední dobou převážně tohle: **/luskne prsty, ozve se hudba. Hudba dozní.**

Úředník vytáhne kapesník a otře si oči/ Promiňte. I po tolika letech mě tahle atmosféra vždycky znovu dojme.

ALOIS: Aby ne. Je to hezká hudba. Ale moc smutná.

ÚŘEDNÍK: Veselé písničky tu v nabídce nemáme, to jistě chápete.

ALOIS: Dobře. Tak mi potom něco pusťte. Nechám to na vás.

ÚŘEDNÍK: Spolehněte se. Teď už můžete přejít vedle do laboratoře, k profesorovi Zuarovi. Ten vám provede závěrečný výkon. Tady se mi ještě naposledy podepište.

ALOIS: Tady? **/podepisuje se/**

ÚŘEDNÍK: Pořád ale máte čas si to ještě rozmyslet.

ALOIS: Nic si rozmyslet nechci. Tady máte podpis... teď mi dejte tu injekci, k tomu sladkej sen na cestu a sbohem.

ÚŘEDNÍK: Prosím. Tamhle ty dveře.

ALOIS: To už je hotovo?

ÚŘEDNÍK: Ano. Můžete přejít do laboratoře.

ALOIS: **/zvedá se od stolu /** Tak vám moc děkuju.

ÚŘEDNÍK: Rádo se stalo. Vlastně: rádo se *stane*.

ALOIS: Co ještě tak říct na závěr... no... asi jen: sbohem.

ÚŘEDNÍK: Tak je to správně, pane Kabourku. Sbohem.

Alois pomalu odchází. Na stole nechává ležet svůj klobouk. Před dveřmi se naposledy zastaví.

ALOIS: Víte... stejně je to zvláštní.

ÚŘEDNÍK: Ano?

ALOIS: V životě jsem otevřel a zavřel všechny možný dveře snad milionkrát... vokopaný, naleštěný, dřevěný, kovový, s kukátkem i bez, ale nikdy mě nenapadlo, jak budou vypadat ty poslední. Poslední dveře, který ve svém životě ještě naposledy otevřu a zavřu. Nikdy jsem nad tím takhle nepřemýšlel. **/Pohládí kliku u dveří. Otevře dveře a odchází/**

Úředník si všimne jeho zapomenutého klobouku. Vezme jej, udělá pár kroků ke dveřím za panem Kabourkem. Pak si to rozmyslí. Sklopí hlavu na znamení piety, klobouk přitiskne na prsa a chvíli tak setrvá. Pak se vrátí ke svému stolu. Usedá.

ÚŘEDNÍK: Další, prosím! Říkám: další!

Tmavý předěl.

Hudba.

Druhá scéna.

Místnost: okno, dva oddělené stoly. Jeden stůl s židlí a přístrojem na nahrávání vzpomínek.

Druhý stůl se sluchátky na přenos vzpomínek a pevným telefonem. U tohoto stolu pojíždí židle a obyčejná židle. O kus dál je paraván.

U stolu s přístrojem pro nahrávání vzpomínek stojí profesor Zuara.

Hudba dozní.

ALOIS: /vstupuje do místnosti/ Dobrý den. /Osahává si hlavu, aby smekl klobouk, když zjistí, že ho nemá, zmateně se ohlíží ke dveřím/

PROFESOR: Á... pan Kabourek, že? Jen pojďte dál. Už vás očekávám. Jsem profesor Zuara. Tamhle se můžete převléknout, ať to nezdržujeme. /ukazuje k paravánu/ Máte tam připravený župan.

ALOIS: Župan?

PROFESOR: Ano. Máme zde jistá pravidla, stejně jako například v nemocnici.

Alois míří k paravánu.

PROFESOR: Budete si přát, abychom pak vaše oblečení někam poslali?

ALOIS: Aha. Tak o tom jsem nepřemýšlel.

PROFESOR: Můžeme oděv buď ekologicky zlikvidovat, nebo odeslat na adresu, kterou si řeknete. Případně si ho tu může vyzvednout někdo z vašich příbuzných.

ALOIS: Přece nebudu posílat nějaký rozkřápnutý boty až do Austrálie.

PROFESOR: Prosím?

ALOIS: Ale nic. Klidně to pak všechno humanitárně... nebo jak jste to říkal?

PROFESOR: Ekologicky.

ALOIS: Tak ekologicky spalte. Vedle jsem nechal ještě klobouk. Ten je ale poměrně nový. Toho by byla škoda. Takže tady převléknout, říkáte?

PROFESOR: /věnuje se přístroji na stole/ Tak tak, pěkně se převléknout...

ALOIS: /vykukuje přes paraván/ Professore ...

PROFESOR: Ano?

ALOIS: Tady na podlaze jsou nějaký složený hadry. Teda... oblečení.

PROFESOR: Aha. Omlouvám se. To tam zůstalo po předchozím klientovi. Toho si nevšímejte. Já to pak odnesu.

ALOIS: Jak to má ale pěkně složený. To nemusím, že ne? Takhle vzorně to poskládat.

PROFESOR: Nemusíte, pane Kabourku, samozřejmě že nemusíte.

ALOIS: Professore, tenhle zelený župan jste říkal?

PROFESOR: Jiný tam ani není, pane Kabourku.

ALOIS: No jo. Jinej tu ani není.

PROFESOR: Můžu se na něco zeptat, pane Kabourku?

ALOIS: Teď už se můžete ptát na všechno, professore.

PROFESOR: Máte strach?

ALOIS: /znovu vykukne zpoza paravánu/ Strach?

PROFESOR: Vždycky se totiž snažím, aby se tu naši klienti cítili vyrovnaně. Smířeně.

ALOIS: No... jsem možná jen krapátko nervózní. Kdo by nebyl, že jo. Ale ne zas tak moc. Představoval jsem si to všechno trochu jinak.

PROFESOR: A jakpak jste si to představoval?

ALOIS: Já... vlastně ani nevím.

PROFESOR: Místnost potaženou černým sukem a kolem dokola zapálené svíce?

ALOIS: Vážně nevím. Myslel jsem jen na to, jak co nejrychle se všim skoncovat.

Pauza.

PROFESOR: Víte, co řekl Gilbert Cesbron o strachu?

ALOIS: To byl taky nějaký váš klient?

PROFESOR: Kdepak. Ten muž řekl, že to, co lze nazvat skutečným štěstím, je okamžik, kdy definitivně přestaneme mít z čehokoli strach.

ALOIS: Aha. No... určitě to myslel dobře, ten pán... **/paraván se otřese. Pak se ozve zvuk padajících mincí/** Ježišmarja...

PROFESOR: Copak se děje, pane Kabourku?

ALOIS: Promiňte, profesore, měl jsem v kapse ještě nějaký zapomenutý drobáky... ale dolu už se pro ně neovohnu. Mám totiž zničený plotýnky. To z tý pekařský dodávky. Jak jsem jezdil po Praze. Jak jsem rozvážel...

PROFESOR: To je v pořádku, pane Kabourku, nechte to být, my to pak posbíráme. Jen se v klidu převlékněte.

ALOIS: Už na tom pracuju, profesore. Stejně je to ale zvláštní... **/paraván se otřese/** ...že i taková obyčejná věc... **/paraván se otřese/** ...co má jen dva blbý rukávy... už to bude...

PROFESOR: Jen klid, pane Kabourku. Mezi námi... pořád ještě máte čas si všechno rozmyslet.

ALOIS: To už mi říkal váš kolega. Ale já si nic rozmyslet nechci. Jednou je dobrovolná smrt schválená zákonem a basta.

PROFESOR: To máte pravdu. Ale naším posláním není jen bezmyšlenkovitě poskytovat smrt. Snažíme se u každého klienta jeho rozhodnutí ještě na poslední chvíli zvrátit. Jsem vlastně vaše poslední záchranná brzda.

ALOIS: Chcete mě zviklat, profesore?

PROFESOR: Chci jen zjistit, zda jste opravdu rozhodnut.

ALOIS: To jsem. **/vyleze zpoza paravánu v zeleném županu/** To teda sakra jsem.

PROFESOR: **/prohlíží si ho/** Cítíte se v tom pohodlně?

ALOIS: No... připadam si jak přezralá salátová vourka.

PROFESOR: Jsem rád, že k celé záležitosti přistupujete s nadhledem. To se tu tak často nestává. Zelenou barvu jsme zvolili záměrně, protože se ví, že uklidňuje. **/jde k druhému stolu, na němž leží předmět podobný sluchátku, který ovšem při nasazení na hlavu nezakrývá uši. Ukazuje na pojízdnou židli/** Dobře. Tak se tady posad'te. Kolega mi už volal, že si přejete službu řízeného snu. **/bere ze stolu sluchátka na přenos vzpomínek/** Tohle si nasadíte na hlavu. Říkáme tomu vzpomínkátor. Slouží pro přenos myšlenek a vzpomínek do speciálního čipu. Ten mám zase uložen v tom přístroji, na vedlejším stole, vidíte? Opatrně, prosím. Židle je pojízdná, abychom si usnadnili transport zesnulých klientů. Vysvětlil vám už můj kolega alespoň stručně princip řízeného snu?

ALOIS: **/usedá na pojízdnou židli/** Jen říkal, že je to prej nějaká vaše služba navíc. Ale stejně to nechápu.

PROFESOR: Nebo tomu spíš nevěříte. Nevěříte, že je něco takového možné.

ALOIS: No... přijde mi to trochu divný, to se přiznávám. Copak se dá zařídit, aby se někomu zdálo přesně to, co si zrovna usmyslí?

PROFESOR: Teď už ano. Tohle je něco jako DVD z lidské mysli. **/podává Aloisovi vzpomínkátor/** Zacházejte s ním opatrně, prosím. Je velice drahý. Teď si ho dejte na hlavu.

ALOIS: Tohle dokáže nahrávat myšlenky?

PROFESOR: A vzpomínky.

ALOIS: **/otáčí vzpomínkátor v ruce/** Neuvěřitelný... že takováhle malá blbina může nahrávat vzpomínky.

PROFESOR: Ale jen když klient plně spolupracuje. A čistě mezi námi, pane Kabourku, tahle *malá blbina*, jak říkáte, stála přes dva miliony korun.

ALOIS: Dva miliony... **/nasazuje si vzpomínkátor na hlavu/** Pane jo. Tak na to bych si nikdy nevydělal. Kdybych to měl kupovat...

PROFESOR: Sedí vám to?

ALOIS: Jako ulitý, profesore. Ale stejně... na co všechno ještě lidi nepřijdou, co?

PROFESOR: Máte pravdu. Tohle je opravdu převratný vynález.

ALOIS: Měli byste tohle nabídnout i ven, do obchodů... všem těm vynervovanejm chudákům, který se na noc ládujou depresipyrinem. Aby si každý mohl ve spánku pouštět sny podle svého gusta. Sny, co jsou lepší než jejich život. /**urovnává si vzpomínkátor na hlavě**/ Ale museli byste to prodávat levnějc. O dost levnějc. Nebo to dávat na splátky.

PROFESOR: Prosím, hlavně opatrně, pane Kabourku. Vzpomínkátor je velice citlivý na nešetrné zacházení.

ALOIS: Každý by si v těch snech přišel na svý. Odpočinul si od starostí. Od tý... promiňte mi to slovo... zapráskaný doby.

PROFESOR: Bohužel, takhle použitelné to zatím není. Koncentrovaná síla myšlenkových vjemů a vzpomínek, kterou aplikujeme do mysli při posledním výkonu, není slučitelná se životem. Z toho překrásného snu se už nikdy nikdo neprobudí.

ALOIS: Ale jak teda můžete s jistotou vědět, že se klientovi opravdu zdálo to, co jste mu slíbil? Když se už nikdy neprobudí?

PROFESOR: No vida. Gratuluju. Jste první klient, který se na něco takového zeptal. Budu k vám upřímný. Technologie není zase až tak všemocná. V tomhle případě je to tak trochu i věc víry. /**pauza**/ Věříte v Boha?

ALOIS: Ježíšimarja... to musím?

PROFESOR: /**usměje se**/ Samozřejmě že ne. Jen se na to ptám.

ALOIS: No... Tak to zrovna ne. Na tohle já nikdy nebyl.

PROFESOR: Ale jsou lidé, kteří v něho věří. Nikdy ho přitom neviděli, nikdy nedostali žádný důkaz, který by jejich víru potvrdil, a přesto nepochybují. V okamžiku smrti se pak k němu upínají celou svou myslí. Tohle je podobné. Musíte svým vzpomínkám věřit. Bezvýhradně. Kombinací vaší víry a naší technologie dosáhneme požadovaného cíle.

ALOIS: No dobře, profesore. Takže já teď budu dělat co?

PROFESOR: Budete se zkrátka snažit vybavit si ty nejkrásnější okamžiky svého života.

ALOIS: Nejkrásnější okamžiky... tak to moc času nezabere.

PROFESOR: Jen žádnou skepsi. Co jste v životě prožil, to už přece nemůže nikdo zpochybnit. Z vašich vzpomínek vznikne silný extrát řízeného snu. Potom usnete. Už budete mít klid.

ALOIS: To bych moc rád. Mít už klid. Co mám dělat teď?

PROFESOR: Jenom sed'te a uvolněte se. Já budu tamhle u nahrávacího přístroje, do něhož se budou přenášet vaše vzpomínky. /**odchází ke stolu s nahrávacím přístrojem. Usedá. Zapíná nahrávací přístroj**/

PROFESOR: Ještě chvilku strpení, pane Kabourku.

ALOIS: Bude to ale fuška, profesore! Dostat ze mě nějaký vzpomínky. Mám už pár roků sklerózu. Kolikrát se mi vybavujou starý události a pak zapomenu, co jsem dělal včera.

PROFESOR: To zvládneme, pane Kabourku. Seděli tu před vámi i starší.

ALOIS: No jo. Někdy si vzpomenu na úplnou blbost, která se mi stala před roky, ale nevzpomenu si, kam jsem před chvílí položil klíče. /**osahává si kapsy županu**/ no jo... klíče... kam jsem dal vlastně klíče od bytu.

PROFESOR: Žádné už přece potřebovat nebudete.

ALOIS: To je vlastně pravda. Síla zvyku, profesore... vždycky jsem si totiž dával na klíče od bytu pozor...

PROFESOR: Půjde nám to, uvidíte.

ALOIS: Copak peněženka... ve který je pár drobáků... ale ztratit klíče od bytu, to je teprve malér.

PROFESOR: Na tyhle věci už nemyslete, pane Kabourku.

ALOIS: Dobře. Tak mi jen říkejte, co mam dělat dál.

PROFESOR: /**dokončí nastavení přístroje**/ To je jednoduché. Budeme si teď spolu povídat. Snažte se oživit v sobě všechny příjemné vzpomínky. Na cokoli. Jen nic negativního. Poznám to tady na přístroji. Dokud bude display zelený, je to v pořádku. Pokud zčervená, musíme změnit téma. Rozumíte tomu?

ALOIS: Nerozumím. Ale můžeme to zkusit.

PROFESOR: Výborně. Tak jakou vzpomínkou začneme?

ALOIS: Já... víte, že vlastně ani nevím?

PROFESOR: No tak třeba... jste, nebo byl jste ženat?

ALOIS: Byl jsem. Ale teď jsem už jen vdovec.

PROFESOR: A nepřejete si zavzpomínat třeba právě na svou ženu?

ALOIS: To jo. To bych docela rád.

PROFESOR: Výborně. Většina klientů začíná právě vzpomínkou na ženu. Na svou nebo kteroukoli jinou.

ALOIS: Měl jsem dvě. Dvě ženy. Pravda, s Martou jsem žil jen dva roky, byli jsme ještě mladí a blbí...

PROFESOR. Žádné zbytečné vulgarismy, pane Kabourku.

ALOIS: Promiňte... vzali jsme se s Martou hned po vojně. Ale nevyšlo to. S Kateřinou jsem pak ale prožil skoro celý život. Máme spolu dceru Marii.

PROFESOR: Do svého posledního snu můžete zahrnout obě tyhle ženy a dceru samozřejmě taky.

ALOIS: Tak začnu Kateřinou. Ta si to zaslouží víc, že jo?

PROFESOR: To musíte vědět vy. Pravdou ale je, že jsem tu měl klienty, kteří na své manželství vzpomínat nechtěli.

ALOIS: To já zase můžu.

PROFESOR: Výborně. Tak do toho, pane Kabourku.

ALOIS: Nebylo to špatný manželství. I když bych dneska možná udělal spoustu věcí jinak. Víte, když Kateřina před patnácti roky umřela... /**povzdychne**/ Nestihl jsem jí toho tolik říct.

PROFESOR: Tak si v souvislosti s ní zkuste něco vybavit.

ALOIS: Teď si třeba vzpomínám na jednu takovou blbost...

PROFESOR: Říkejte raději „*zážitek*“ pane Kabourku...

ALOIS: Zážitek. Dobře, profesore. Víte, vždycky když šla spát... protože chodila spát o něco dřív než já... nechala na mém nočním stolku rozsvícenou takovou malou lampičku. Abych se pak cestou o něco nepřerazil.

PROFESOR: Správně, pane Kabourku. I z takových drobností lze poskládat příjemný sen na poslední cestu.

ALOIS: Vždycky říkala: *nechám ti svítit lampičku. Přijď brzy.*

PROFESOR: Tak dobře. Lampička na cestu. Tak si ji teď představte.

ALOIS: No je to už dávno... takový modrý stínítko s puntíkama na ní myslím bylo...

PROFESOR: Myslím tím vaši ženu, pane Kabourku.

ALOIS: Aha. No jistě. Jsem z toho všeho tak popletenej...

PROFESOR: Musíte ji vidět ve své mysli stejně tak zřetelně, jakoby stála přímo před vámi. Soustřeďte se.

ALOIS: Já se soustředím.

PROFESOR: Ale málo. Přístroj mi zatím nic neukazuje. Váš myšlenkový vjem je příliš slabý.

ALOIS: Tak tomu bych se ani tak moc nedivil, profesore. /**poklepe prstem po vzpomínátoru**/

PROFESOR: To ne, proboha! Nemůžete do toho takhle třískat, pane Kabourku! Vždyť to rozbijete!

ALOIS: Aha. Tak to promiňte, profesore.

PROFESOR: Musíte s tím zacházet velice opatrně, prosím.

ALOIS: A to je to tak fórový? Když to stálo dva miliony?

PROFESOR: Přístroj je velice citlivý, dokáže zachytit i tu nejmenší mozkovou aktivitu. Jen se soustřeďte. Zkuste na chvíli třeba zavřít oči.

ALOIS: Dobře, profesore.

Pauza.

PROFESOR: Tak co. Už svoji ženu vidíte? Zkuste ji vyvolat jménem.

ALOIS: Kateřino! Kateřino!

Scéna potemní.

Ozve se bouchnutí dveří.

ALOIS: Co to bylo... profesore...slyšel jste to?

PROFESOR: A copak?

ALOIS: Někde blízko práskly dveře.

PROFESOR: Já nic neslyšel.

ALOIS: Ten zvuk... víte, že Kateřina je zavírala právě takhle? Když přicházela domů a měla v rukách plný tašky, vždycky do dveří za sebou jen strčila loktem...

KATEŘINA: /**pouze hlas**/ Ve výťahu byl tak příšernej smrad. Úplně se mi z toho udělalo špatně!

ALOIS: Proboha... já ji slyším... už ji slyším!

PROFESOR: Výborně, jen tak dál, pane Kabourku!

Scéna se opět nasvítí.

Do místnosti vchází Kateřina. V rukách drží nákupní tašky.

KATEŘINA: Teda v těch obchodech je čím dál tím větší blázinec. Konec září a všude už nabízejí vánoční zboží. Co je Alois... sedíš tu jak boží umučení. Je ti blbě?

ALOIS: Profesore... profesore... to snad...už je tady!

PROFESOR: Skvělé, pane Kabourku, display se konečně zazelenal. Začínáme nahrávat. Jen tak dál...

ALOIS: Profesore... vy ji nevidíte?

PROFESOR: Já ne, pane Kabourku. To jsou přece vaše vzpomínky.

KATEŘINA: /**odkládá tašky vedle stolu**/ Ve výťahu bylo zase naděláno od psa. My přece taky máme psa, ale tohle se nám ještě nikdy nestalo.

ALOIS: To je neuvěřitelný, profesore! Kateřina! Stojí tady, přede mnou. Jak... jak jste to dokázal?

PROFESOR: To dokázala především vaše mysl. Tak zachovávejte koncentraci, ať vzpomínka nezmizí!

KATEŘINA: Jak tenhle měsíc vyjdeme, to teda nevím. Neměli jsme si brát tu půjčku. Na úrocích to všechno zaplatíme dvakrát.

ALOIS: Kateřino ...

KATEŘINA: Děje se něco? Připadáš mi nějak vyjevenej. Nebo je něco divnýho na mně? /**jde k paravánu, který nyní slouží jako imaginární zrcadlo, prohlíží se**/

ALOIS: Jen jsem chtěl říct... chtěl jsem ti říct...

KATEŘINA: Copak? Copak jsi mi chtěl říct?

ALOIS: Že jsem moc rád, že tě zase vidím.

KATEŘINA: Cože? Tak to od tebe slyším poprvý. Tos mi nikdy neřikal. Že jsi rád, že mě vidíš.

ALOIS: Ale byl jsem rád. Jen jsem to neřikal. Promiň.

KATEŘINA: /**vrací se od zrcadla**/ Jo a někdo rozkopnul sklo dole u vchodovejch dveří. Určitě ten ožrala ze sedmýho. Nejspíš byl tak nametenej, že nedokázal strčit klíč do zámku. Potkala jsem ho tenhle tejden už asi pětkrát a pokaždý byl úplně namol. Vždycky mě pozdravil: Dobrej den, pani *domovnicková*. A víš, co mi řekl dnes?

ALOIS: Ne.

KATEŘINA: Dobrej den, pani *starostová*.

ALOIS: Tak to sis polepšila.

KATEŘINA: Přitom tohle bejval takovej slušnej a tichej barák.

ALOIS: /**dojatě**/ Takhle jsem to měl vždycky rád. Tuhle atmosféru. Když jsem po šichtě seděl doma... vypili jsme si kafičko... natáhli nohy přes kanape... pustili si nějakou estrádu. Bylo to pěkný. Obyčejný, chudý, ale pěkný. Stejská se mi po tom.

KATEŘINA: Vůbec nevím, o čem to mluvíš. Jo... a přinesla jsem ti pivo /**vytáhne z tašky láhev, postaví ji na stůl**/ Dal jsi už najíst Ájině? Připadá mi, že poslední dobou nějak nežere. Ájino... co že ani nejdeš přivítat paničku? Kdepak jsi? /**hledá psa**/

ALOIS: Professore... to je vážně zázrak! Jakobych se vrátil o třicet let zpátky! Nemůžu tomu pořád uvěřit...

PROFESOR: To je v pořádku, pane Kabourku. Display máme krásně zelený. Pořád si udržujte soustředěnou mysl.

KATEŘINA: /**skloní se k imaginárnímu psovi**/ Tady jsi, Ájinko. No... jen se na ni podívej.

ALOIS: Professore! Už vidím i našeho psa! Naší Ájinu.

PROFESOR: Skvělé! Se mnou se ale teď nezdržujte!

KATEŘINA: Kde je Marie?

ALOIS: Marie? No... ta přece...

KATEŘINA: To se ještě nevrátila ze školy?

ALOIS: Marie přece už dávno odešla... odjela...

KATEŘINA. Odjela? Že o tom nic nevím. A kam?

ALOIS: No... do Austrálie...

KATEŘINA: Co... do Austrálie? To jako se školou? To je snad nějaká blbost, ne? Co já vim, tak měli jet v pátek do safari ve Dvoře Králové.

ALOIS: Už vim! Tohle všechno se teprve stane!

KATEŘINA: Co se stane? Pojedou do Austrálie? Ale na takový vejlety přece nemáme peníze. Zadarmo to určitě nebude.

Pauza

ALOIS: Pane profesore...

PROFESOR: Ano? Někaký problém?

ALOIS: Mám v tom teď trochu zmatek! Dcera je sice teď v Austrálii, ale vlastně tam ještě jakoby není... A Kateřina... ta už přece taky není... ta vůbec není... trochu mne to najednou děsí.

PROFESOR: To nic, pane Kabourku. To se někdy stává, že se vzpomínky z hluboké minulosti prolínají s těmi novějšími. Tak přivolejte i dceru...

ALOIS: Je to tak zvláštní... jak jsou tyhle vzpomínky neuvěřitelně živý. Až mám husí kůži.

KATEŘINA: /**jde stranou, dává psovi jíst do misky**/ Pojď si dát, Ájino. Přinesla jsem ti pár odřezků z práce. /**narovná se**/ A nežere. Podívej na ní, Alois. Nechutná jí. Přitom jsem jí vybrala jen to libový a čerstvý. Takový kolikrát nedostávají ani naši zákazníci. Je to holt těžkej život. Samá práce, samej kvalt. Přitom jsem tolik toužila jet letos k moři. A zase nic. Jsem u nás v masně jediná, kdo ještě nebyl u moře. U moře byl snad už každej... vždyť je to nakonec prej i levnější, než třeba tejden v Krkonoších... /**jde k oknu, dívá se ven**/

ALOIS: To je neuvěřitelný.

KATEŘINA: Proč by ne. Krkonoše jsou dnes prej jen pro elitu, ale do Chorvatska se už jezdí jak na městský koupaliště.

ALOIS: Kateřino... já... nikdy jsem si to neuvědomoval.

KATEŘINA: Co? Co sis neuvědomoval?

ALOIS: Žes byla taková pěkná. Moc ti to sluší.

KATEŘINA: Vážně? Teda... dneska se překonáváš, Alois.

ALOIS: Proč to všechno tak strašně rychle uteklo...

KATEŘINA: Co rychle uteklo?

ALOIS: No... všechno.

KATEŘINA: Nevím jak tobě, ale mně to teda dneska v práci moc neutíkalo.

Pauza.

ALOIS: Profesore... můžu si na chvíli stoupnout? Trochu si protáhnout záda?

PROFESOR: Klidně se projděte, ale nesmíte opustit místnost. Nahrávací přístroj by pak nedokázal zachytit vaši mozkovou aktivitu a vaše vzpomínky.

Alois se pomalu zvedá z kolečkové židle.

Do místnosti vstupuje Marie s bat'ůžkem na zádech. Bat'ůžek je výrazně červený.

MARIE: Ahoj lidi. Vy už jste doma?

ALOIS: Marie?

Pauza.

ALOIS: Profesore, to je přece moje dcera! To je Marie! Nejsou to snad duchové, že ne?

PROFESOR: Kdepak. To jsou jen vaše vzpomínky. Duchové neexistují.

ALOIS: Duchové neexistují.

PROFESOR: Samozřejmě že ne. Tak jako neexistují čerti nebo vodníci. Ale se mnou se nevybavujte, přerušíte tím tok svých vzpomínek a ony zmizí!

ALOIS: Dobře, profesore. /otáčí se k Marii/ Marie... holčičko... tak moc rád tě zase vidím...

MARIE: /udiveně/ Vždyť jsme se viděli ráno, tati. /odkládá batoh na zem/ A hlavně mi neříkej holčičko před kamarádkami.

KATEŘINA: Co bylo novýho ve škole?

MARIE: Na gympl přišel nověj spolužák. Gaston. Má příbuzný až někde v Sydney. Je vážně skvělej.

KATEŘINA: Nepovídej? Tak ho někdy přiveď na čaj a na bábovku.

MARIE: Bábovku? Tu on asi nejl. On sportuje, chápeš?

ALOIS: To je von! Gaston! Ten, co nám odvede Marii!

MARIE: Co... to myslíš mě?

KATEŘINA: Nepřipadá ti dnes táta nějakěj divnej?

MARIE: Tati... no tak, nemrač se. Kdybyste jen Gastona viděli... je tak krásnej... a chytřej. Ne jako ti naši budulinci, kteří neviděj dál než k poslednímu poli za městem.

ALOIS: Až na to, že tenhle krásnej světošlápek tě odveče až někam za oceán.

MARIE: A jaký má bílý zuby. Naši kluci nemaji takovýhle zuby. On o sebe dbá.

ALOIS: Proboha, ty sis ho vybírala podle zubů? Jako nějakýho koně na trhu!

PROFESOR: Všechno v pořádku, pane Kabourku?

ALOIS: Cože? Pofesore?

PROFESOR: Jen se ptám, jak vám to jde.

ALOIS: Ano... dobře. Dobře to jde, profesore! Vidím Kateřinu i Marii! Je to zázrak! Nejsm už náhodou po smrti? Nezdá se mi to?

PROFESOR: Kdepak. To všechno je síla vašich myšlenek. Moment, jen si něco zkontroluju.

Vstává a jde k Aloisovi. Jak se přibližuje, stahují se před ním Kateřina a Marie bázlivě do pozadí.

PROFESOR: Sedí vám ten vzpomínkátor dobře?

ALOIS: Profesore ... já ... už nikoho nevidím. Ani ženu ani Marii.

PROFESOR: Omlouvám se. To jsem asi způsobil já... svou blízkostí jsem přerušil vaše vzpomínky. Tak se znovu pěkně soustřed'te. /vrací se ke svému přístroji. Marie a Kateřina se po jeho odchodu vracejí se k Aloisovi /

MARIE: Já myslim, že se Gastonovi

líbím. /natáčí se před zrcadlem /

KATEŘINA: /k Aloisovi/ Jo ... a říkala souseďka, že včera umřel ten opravář výtahů od naproti. Víš kterej? Pořád venčil toho krysařika...

ALOIS: Venca? Ten už je přece po smrti nejmíň třicet let.

KATEŘINA: Prosim tě. To si ho asi s někým pleteš. Já mluvím o tom chlapovi odnaproti.

ALOIS: Venca. Aha. Já zapomněl. Tohle jsou jen vzpomínky.

Jen a jen vzpomínky... /natahuje bázlivě ruku, jakoby se chtěl Kateřiny dotknout, ale ta odchází z jeho dosahu/

KATEŘINA: Měl prej dva roky do důchodu. Celej život se hrabe ve výtahu, šponuje tam lana a nakonec se ani toho důchodu nedožije.

MARIE: /vrací se od zrcadla/ Komu že umřel nějaký krysařík?

KATEŘINA: Ale ne...umřel ten chlap, co tu toho psa venčil.

MARIE: To byl takovej ten páprda s potkanem na obojku?

ALOIS: Venca byl náhodou správnej kluk.

KATEŘINA: A takhle skončíme všichni. Celej život se jen honíme, všeho se bojíme ... a najednou utrum. Panebože...jak já bych chtěla jet někam za teplem. Dokud na to mam ještě sílu. A jenom tak polehávat na pláži, procházet se uličkami, na nic nemyslet a nic nemuset ... Na chvíli od všeho utýct.

ALOIS: Já vim...neměla jsi se mnou lehkej život.

KATEŘINA: Celý dny jen stojim za pultem a koukám na ty otrávený ksichty, jak se krok po kroku posouvaj dopředu. Víš, jak tomu s ženskejma říkáme?

ALOIS: Čemu?

KATEŘINA: Když je za pultem fronta.

ALOIS: Ne.To nevím.

KATEŘINA: Orloj. Je to, jakobysme koukaly na orloj. Na utrápený sochy, jak se pomalu sunou kolem nás. A tohleto maso mi nedávejte, dejte mi co je schovaný pod ním, a tyhlety párky mi připadaj nějaký unavený a neměly bejt ty klobásky takhle náhodou v akci ...

MARIE:To já bych to dělat nemohla. Já bych těm lidem něco řekla.

ALOIS: Já vím, že tě to vždycky unavovalo. Tahle práce.

KATEŘINA: Copak práce... ale ty uremcaný lidi, kterejm se člověk nikdy nezavděčí ...já to maso přece jen prodávám.

ALOIS: A žes chtěla vidět moře. To taky vim. KATEŘINA: Jenomže holt nemůžu chtít všechno.

MARIE: Ale proč byste nemohli jet jednou k moři? To jenom že táta nechce...

ALOIS: Dneska mne to ale už mrzí, vážně. /dojde mezitím k oknu. Užasle/ Professore! Professore...no tohle ...

PROFESOR: Copak se děje?

ALOIS: Ten výhled...přesně takovej jsme měli, když jsme ještě bydleli jako rodina dole na Pankráci. PROFESOR: To je důkaz toho, že vaše vzpomínky fungují, pane Kabourku! Je to další střípek do vašeho snu.

ALOIS: Tohle budu mít v tom, posledním snu taky? Tenhle krásnej výhled z našeho okna?

PROFESOR: Samozřejmě že budete. Tuhle vaši další vzpomínku právě nahráváme.

ALOIS: /odchází od okna/ Professore...a můžu... můžu Kateřině slíbit to moře?

PROFESOR: Jsou to vaše vzpomínky. A vaše fantazie. Můžete slíbit cokoli.

ALOIS: Vždycky po tom tolik toužila. A já jí to nikdy nesplnil.

PROFESOR: Tak jen do toho. Chcete slíbit moře, slibte moře.

ALOIS: Teda ne, že bysme nedali dohromady nějakou tu korunu, i když jsme měli všude dluhy. O to ani tak nešlo, ale mně se k moři prostě nikdy nechtělo. Kdepak...já... a k moři...

KATEŘINA: /vzhlíží ke stropu/ Potřebovalo by to tady už vymalovat.

ALOIS: Z toho jsem měl vždycky hrůzu.

KATEŘINA: To já vím. Však podle toho ten strop taky vypadal...

ALOIS: Já na to zkrátka nebyl. Jezdit někam do horka, mezi lidi, kterejm nebudu rozumět ani slovo. Stačil mi náš Mácháč. Doksy jsou přece taky pěkný.

KATEŘINA: /ušklíbne se/ Doksy...no jo ...ty tvoje Doksy.

ALOIS: No...jezero...a boudy s párkama a pivem, výletní parníček, všude lesy, houby, a v dálce Bezděz. Vždyť jsme si to užívali, pamatuješ?

KATEŘINA: To si teda pamatuju.

MARIE: Já taky. Pořád jedno a to samý místo.
ALOIS: Kdybyste jen věděly, holky moje, jak na to dneska vzpomínám...a jak je mi po tom smutno...že už spolu takhle nikdy nikam nepojedeme...
KATEŘINA: Proč ne? To už tam jako najednou nechceš jezdit?
ALOIS: Chci. Vlastně...chtěl bych. Ale už to nejde.
KATEŘINA: Proč?
ALOIS: Protože ... protože tohle všechno jsou už jenom moje vzpomínky...ted' už to není doopravdy...ted' už je to jenom...
Během jeho slov se Kateřina a Marie mlčky vzdalují.
PROFESOR: Signál nám nějak slábne, pane Kabourku!
ALOIS: Cože, profesore?
PROFESOR: Říkám, že signál slábne!
ALOIS: Dělá něco špatně?
PROFESOR: Dost možná. Co ted' vidíte?
ALOIS: Vidím pořád Kateřinu a Marii ... ale odcházejí! Profesore, ony odcházejí! Nechci, aby mi zmizely!
PROFESOR: Tak na ně mluvte! Slibte ženě to moře, naplánujte si příjemný večer, udělejte všechno, na co máte zrovna chuť ... jen se pořád soustřed'te.
ALOIS: /popojde za odcházející ženou a dcerou/ Kateřino! Marie! Zůstaňte tady! Prosím!
Kateřina a Marie se zastaví.
ALOIS: Kateřino?
KATEŘINA: Copak?
ALOIS: Báł jsem se, že odejdete. MARIE: Že odejdeme? A kam?
ALOIS: Někam daleko. Že už vás neuvidím.
Kateřina i Marie se k němu zase vrací.
KATEŘINA: Opravdu mi dnes připadáš nějak divnej. Řekni, Marie ... že je táta dneska nějak divnej?
MARIE: No jo, tati ...vypadáš najednou tak ...tak ...
ALOIS: Jak?
MARIE: Tak staře.
KATEŘINA: A smutně.
ALOIS: No ... to taky asi jsem ... starej ... a smutnej...
KATEŘINA: Počkej ... já už vím. Vyhodili tě z práce, vid'š? Kvůli tomu, že nosíš domu ty koblihy, že jo?
ALOIS: Nevhodili mě. Kdo by jim to za ty prachy rozvážel. Jen jsem ti chtěl říct, že letos...
KATEŘINA: Že letos ... co?
ALOIS: Že letos k tomu moři pojedem. Tak. Španělsko, Chorvatsko, Havaj /zarazí se/ vlastně Havaj asi ne...
MARIE: Pojedeš s mámou moři? Vždyť jsi k moři nikdy nechtěl.
ALOIS: Ale ted' chci.
MARIE: Víš přece, co jsi o cizině vždycky říkal, tati ... že je tam slaná voda, masťný ceny a spálená kůže.
ALOIS: No ... to jsem říkal. Ale už neříkám.
KATEŘINA: Počkej ... to myslíš vážně? Že bys se mnou jel k moři?
ALOIS: No jo. Myslim. Myslim to vážně.
Pauza.
KATEŘINA: Tys něco provedl, vid'š? Já to tušila. Hned jak jsem přišla. Tak mi to řekni. Co se stalo?
ALOIS: Nic se nestalo. Chci tě vzít k moři. Do Maďarska, Bulharska, kam budeš chtít...

KATEŘINA: V Maďarsku žádný moře nemají. MARIE: /vyprskne smíchy/ To se ví, že v Maďarsku moře nemají.

ALOIS: No jo. Zeměpis mi nikdy nešel. Prostě pojedem tam, kde moře mají.

KATEŘINA: Alois! Já už vím!

ALOIS: Opravdu? No tak kam? Kam bys chtěla?

KATEŘINA: Ty máš ženskou!

ALOIS: Já?

MARIE: /znovu vyprskne smíchy/ Co ... táta?

KATEŘINA: A proč ne? Poběhlic je všude dost!

ALOIS: Kateřino, prosím tě ... já přece nikoho nemám, prostě ti jenom chci dopřát to moře.

KATEŘINA: Ale že tak najednou? Jakobys chtěl ulevit svému černému svědomí. /už smířlivěji/ Ale to víš, že bych chtěla jet. Poprvý se někam dostat.

ALOIS: No právě. Pojedeme a hotovo.

KATEŘINA: Myslíš, že bysme mohli jet ještě teď v říjnu? V říjnu prej bejvá tam na jihu pořád příjemně.

ALOIS: Pojedeme v říjnu. Prodloužíme si léto. KATEŘINA: A budeme mít pokoj s výhledem na moře. ALOIS: A na plachetnice.

KATEŘINA: Pod balkonem budeme mít palmy.

ALOIS: A pod palmou lehátka.

KATEŘINA: Tak se zejtra můžu cestou zastavit pro nějaký katalog?

ALOIS: A v něm si vybereš, co budeš chtít.

MARIE: Hlavně si to vyberte s all inclusive. Ať to má úroveň. Ať tam nejste jako nějakí pašťákáři.

ALOIS: A to je jako kdo?

MARIE: To jsou ti, co se tam místo oběda ládujou na chodníku kebabem. To je fakt nechutný.

Pauza.

KATEŘINA: Tak tohle mi nejde do hlavy ... že jsi najednou takhle otočil.

Marii zazvoní mobil. Podívá se na display. MARIE: To je Gaston! Gaston! Ráno chtěl moje číslo a už mi volá! /odběhne stranou, tam vede tichý rozhovor /

KATEŘINA: Už skoro dvacet let ... léto co léto ždím z našich plavek sinice z Mácháče a najednou mě chceš vzít do ciziny?

ALOIS: Protože máš pravdu ... občas to chce na chvíli od všeho utýct. Od pultu plnýho masa ... od žlutý dodávky plný koblih. Určitě se mi tam bude taky líbit ... u toho moře.

KATEŘINA: Bude, Alois. Uvidíš, že bude. A hlavně: jsi tak daleko od domova, že ti nikdo nemůže volat z práce, že máš honem zase nastoupit...jako tenkrát, když mi volali na Mácháč. Že se musím vrátit dřív z dovolený, pamatuješ? Jak mi volali?

ALOIS: Pamatuju.

MARIE: /vyprskne do mobilu smíchy/ Jo. Určitě. Tak jo, platí.

KATEŘINA: Tam bych ale měla klid. Na ostrově někde v moři. Tam možná nemaj ani signál.

MARIE: /ukončí telefonní rozhovor, vrací se k rodičům/ Ale já s váma nikam nepojedu. Nechci tu Gastona nechat těm kozám ze třídy napospas. Právě mě pozval do kina.

KATEŘINA: Tak alespoň doma pohlídáš Ájínu.

ALOIS: / smutně/ Dceruško moje ... ty si ještě užiješ moře jako nikdo jinej. Tam, na druhý straně zeměkoule. Jednou utečeš a já ti to budu po zbytek života vyčítat.

PROFESOR: Pane Kabourku! Slyšíte mne?

Jakmile profesor vykřikne, Kateřina i Marie se před jeho hlasem bázně stahují ze scény.

ALOIS: Ty mi taky odpusť, Kateřino...

PROFESOR: Pane Kabourku!

ALOIS: Ano? Volal jste mne, profesore?

PROFESOR: Čas nám běží! Snažte se rozšířit svoje vzpomínky i na další osoby a další události. Ať je čip s vaším posledním snem co nejbohatší.

ALOIS: Ale mně se to zatím takhle líbí, profesore!

PROFESOR: Jen se toho nebojte a přivolejte další vzpomínky!

ALOIS: Pokusím se, profesore.

PROFESOR: Co třeba vzpomínka na vojnu? Váš ročník přece ještě vojnu pamatuje, nebo ne?

ALOIS: To si teda pište, profesore. Celý dva roky jsem odsloužil.

PROFESOR: Tak vidíte. Vojna bývá častým tématem starých mužů.

ALOIS: Dva roky. Zapomenout se na to vážně nedá.

PROFESOR: Dobře, pane Kabourku, dobře!

ALOIS: Co si budeme povídat, profesore. Dneska si mladý kluci po sobě neuměj ani ustlat pelech. Neuběhnou ani sto metrů od baráku k autobusu. To my jsme byli jiný. Tenkrát na vojně.

Pauza.

ALOIS: Jo ... tenkrát na vojně. To teda bylo...

PROFESOR: Jen pokračujte, pane Kabourku!

ALOIS: Byl tam jeden takovej lampasák...

Na chvíli zazní zvuk polní trubky. Na scénu přichází kapitán Kohout a rázně zamíří k Aloisovi. Hudba dozní.

KAPITÁN: Vojín Kabourek? No co je, co je...tváříte se, jakobyste měl do hodiny umřít!

Pauza.

ALOIS: Ježišimarja ...

KAPITÁN: Jakýpak ježišimarja...jste voják nebo nějakej podělanej ministrant?

ALOIS: Já vím...vy jste...vy jste...

KAPITÁN: Sakra, vojíne...to, že zapomenete moje jméno mi nevadí, ale hodnost snad poznat můžete. Copak nevidíte? /klepe si prstem na výložku na rameni/ Kapitán! Kapitán Kohout.

ALOIS: Kapitán Kohout. Už asi tuším...

KAPITÁN: No a já zas tuším,

že si místo příští vycházky promrskáte na cimře hodnosti.

ALOIS: No jo. Na to si dobře pamatuju...

KAPITÁN: Jak jste promrskával na cimře hodnosti?

ALOIS: Na to, jak jste mi zatrhnul vycházku zrovna ten den, když jsem měl mít rande s Martou.

KAPITÁN: Rande? Tyhle vojenský lásky nestojej za nic. Jsou pomíjivý jak noční služba u muničáku. Užít si a honem pryč.

PROFESOR: Tak co, pane Kabourku? Už vidíte nějaké kamarády z vojny?

ALOIS: Vidím kapitána Kohouta, profesore! Jednoho našeho bejvalýho velitele. Ale nevím, proč právě jeho. Je to všechno už přes padesát let...a ta moje paměť...

PROFESOR: Každá oživlá vzpomínka má svůj důvod, pane Kabourku! Nebojte se jí.

KAPITÁN: Ale mně by se každěj bát měl. /přechází po místnosti/ S vojnu je to jako se životem. Jsou pěšáci a důstojníci. Pěšáci se krčí při zemi, bojí se riskovat i rozhodovat, tak jen táhnou na zádech ten svůj mizernej bágel ... /zadívá se na Mariin červený batoh ležící na podlaze, odstrčí ho nohou/ Ale důstojníci, to už je jiná kategorie. Ti umíraj ve stoje. Čelem k nepříteli. Nikdy ne zády. Proto vás varuju, vojíne. Nikdy se ke mně neotáčejte zády. Nikdy, rozumíte?

ALOIS: Dejte mi pokoj. Já už mám vojnu dávno za sebou.

KAPITÁN: /pomalu ho obchází/ Vážně?

ALOIS: Odsloužil jsem si dva roky.

KAPITÁN: No právě. Jak mám z nějakých trasařitků vychovat za dva roky pořádný vojáky. Teď ale vím, že máte nějakou frajerku. Viděl jsem ji čekat na bráně. Asi za váma přijela na návštěvu, co?

ALOIS: Za mnou? Ale to by pak...

KAPITÁN: Nedělejte že nevíte, sakra.

ALOIS: Marta! To bude Marta! Moje první žena.

KAPITÁN: Hezká žabka. Byla by z ní šikovná vojanda.

ALOIS: Po vojně jsme se vzali.

KAPITÁN: Dejte pokoj s chomoutem, chlape. Teď se vás ale zeptám: řekněte ... dokázal byste takovému diverzantovi vpálit kulku do zad ... když by chtěl zákeřně prchnout? Já jo. Já bych to dokázal. Protože jsem voják, rozumíte? /přejde k oknu, dívá se ven. Pak se nakloní a vykřikne/ Vojíne! No vy tam, dole! Narovnejte se trochu, chlape! Máte záda jak paragraf! Asi vám naložím plnou polní, to vám srovná figuru! /odchází od okna/

ALOIS: Proč jsem si vybavil zrovna vás? Proč mi sem lezete? Vy přece nejste žádná krásná vzpomínka.

Do místnosti váhavě vstupuje Marta.

ALOIS: / všimne se jí / Marto?

Marta jde stále blíž. Působí bázlivě.

ALOIS: Professore! To je přece Marta! Panebože ...

KAPITÁN: Sakra ... netahejte mi sem pořád ty flandácký výrazy, vojíne. Nesnáším to.

ALOIS: Marto?

MARTA: Lojziku?

ALOIS: To není možný ... jsi to vážně ty?

MARTA: Vždyť jsem ti slíbila, že přijedu...

KAPITÁN: Á ... to bude někdo chtít vycházku, nemám pravdu? To bude někdo škrábat na kasárenský vrata.

MARTA: Zamluvila jsem ve městě pokoj v hotelu. Můžeme tam zůstat přes noc.

ALOIS: Hotel...já vim. Měli jsme tam tenkrát být spolu, ale nedostal jsem vycházku.

KAPITÁN: Vojna není nějaký hampejz, kde si každéj může dělat co chce!

ALOIS: Nechte nás na pokoji. A vůbec...proč mám pořád pocit, že jsem vám chtěl něco říct? Ale já si vzpomenu...

KAPITÁN: Není na co vzpomínat, vojíne. Žijeme současností, je to jasný?

Kapitán odchází. Než zmizí za scénou, naposledy se otočí:

KAPITÁN: Vojíne! A ne abyste téhle civilce vyzvonil, kolik má naše jednotka mužů a jakej máme harmonogram strážní služby! /odchází. /

MARTA: Alois...připadáš mi nějaký jiný. Trápí tě ta vojna?

ALOIS: To ne. Ta už dávno ne.

MARTA: A dnes se mnou nepůjdeš?

ALOIS: Marto...

MARTA: Tak co se to děje?

ALOIS: Je mi to moc líto.

MARTA: Co? Co je ti líto?

ALOIS: Že máme tak málo času. Chtěl jsem tě jen ještě naposledy vidět ... a zeptat se: odpustila jsi mi? Proto jsem si tě dnes přivolal do vzpomínek. Abys mi odpustila.

MARTA: Co ti mám odpustit? Že jsi tady? Za to přece nemůžeš. To vydržíme. Já na tebe počkám.

ALOIS: Professore! Nemusím jí teď říkat, jak to s námi dopadne po vojně, že ne? Když

vim, že to dopadne blbě. PROFESOR: Říkejte jen to, co sám chcete, pane Kabourku!

MARTA: /upravuje mu župan/ Celou noc jsem nemohla spát ... pořád jsem myslela jen na to, až ráno pojedu za tebou. Šla jsem na autobus o půl hodiny dřív, aby mi to neujelo.

ALOIS: Už jsem na to skoro zapomněl ... jaká jsi byla krásná.

MARTA: Byla?

ALOIS: Tolik jsem tě tenkrát miloval.

MARTA: Tenkrát?

ALOIS: Jsi už jen moje vzpomínka. Vysnil jsem si tě. Abys mě doprovázela na poslední cestě ... v mém posledním snu.

MARTA: Proč říkáš takové věci?

ALOIS: Protože tohle není tak jak si myslíš.

MARTA: A jak to teda je?

ALOIS: Je mi dva a sedumdesát a za chvíli...za chvíli už

budu po smrti.

Pauza.

MARTA: /povzdychne/ Tobě není dobře, vid'?

ALOIS: Ne. Není mi dobře.

MARTA: Ale vždyť máme celý život před sebou. Až se vrátíš z vojny ... vezmeme se. Budeme spolu.

ALOIS: Vezmeme ... budeme ...to všechno už je přece dávno pryč., Marto. Vydrželi jsme spolu jenom dva roky. Pak jsme se rozešli. Promiň mi to.

MARTA: Rozešli? Ale proč ... proč jsme se rozešli?

ALOIS: Ty za to nemůžeš. Milovali jsme se, ale pak jsem to pokazil. Vlastně ani nevím, koho sis po našem rozchodu našla. A jestli vůbec.

MARTA: Ty mě děsíš. Já ti nerozumím.

PROFESOR: Začíná nám to malinko červenat, pane Kabourku! Pozor na to!

ALOIS: Já vím ... tyhle vzpomínky jsou ale tak smutné, profesore.

PROFESOR: Toho vojáka už tam nemáte?

ALOIS: Kapitána Kohouta? Ani nevím, proč jsem si na něj prve vzpomněl. Říkal jste, abych mluvil o vojně.

Kapitán se vrací na scénu.

MARTA: Miluju tě, Lojziku. Je mi bez tebe doma smutno.

ALOIS: Taky je mi teď nějak smutno.

KAPITÁN: Těchhle limonád jsem byl naštěstí vždycky ušetřen. Toho medu a lítosti. Kdybyste se jen viděli...

Marta se přitulí k Aloisovi, upravuje mu župan.

KAPITÁN: Tak na tohle

pozor, vojíne! Jak si vás nějaká ženská takhle přivlastní, je konec. Začne vám takhle zapínat knoflíky, k svátku dostanete bačkory a za pár let je z vás sotva půl chlapa.

Jak se kapitán přiblíží až k nim, Marta ho odstrčí.

MARTA: Jděte pryč! Jděte odtud!

Kapitán pak v odstupě obchází kolem Aloise a Marty.

KAPITÁN: Ale já tomu odolal. Tomu ženskému vábení. Moje cesta armádní historií taky nebyla zrovna lehká. Začínal jsem jako řadovej vojín. Na státní hranici. Jako psovod. Chytil jsem diverzanty.

MARTA: Doma na zahradě už nám dozrály hrušky. Ještě loni jsi nám je pomáhal česat, pamatuješ?

ALOIS: Pamatuju. Ano, pamatuju si to.

KAPITÁN: Já si taky ledacos pamatuju. Měl jsem na hranicích psa. Fenu. Jmenovala se Rita. Pochytala spoustu kopečkářů. /jde k zrcadlu, upravuje si uniformu/

MARTA: Připadáš mi nějaký smutný, Lojziku. Děje se něco? Na co teď myslíš?

ALOIS. Na to, jaký to byly krásný časy. Když jsi za mnou jezdila na vojnu. Bylo mi devatenáct ...

KAPITÁN: /odchází od zrcadla/ Rita byla potvora. Fakt ostrej pes. Sám jsem ji vycvičil. K noze! Lehni! Trhej!

MARTA: Ale připadáš mi teď nějak jinej.

KAPITÁN: Když jsme stáli na čáře já a Rita, nikdo neprošel. Nikdo. Byli jsme jako hráz.

ALOIS: Já už jsem, jinej, Marto. Už nejsem ten, koho jsi znala.

KAPITÁN: Tenkrát se ještě hranice hlídaly. Ne jako dnes.

MARTA: Je mi najednou zima.

KAPITÁN: A že to zkoušeli. Projít na druhou stranu. Jako ti dva mladí studenti. On a ona. Křičel jsem, ať zůstanou stát. Ale neposlechli. A hraniční potok byl už tak blízko. /naznačí rukama držení pušky a míření na cíl/ Tak jsem to do nich musel pustit ... tatata ... a oni začali řvát. Měli rozpáraný záda. Byly to těžký služby. Tenkrát ... na hranici. Co o tom kdo ví... všichni ti moralisti, kteří dřepěli doma u kamen a nanejvýš tak mleli hubou...

ALOIS: No jasně ...už vím...já už vím!

KAPITÁN: Co? Co víte, vojíne?

ALOIS: Ta holka a ten kluk. Už si vzpomínám!

KAPITÁN: Ale pryč s

takovými vzpomínkami. Musíme myslet na budoucnost. Minulost už nezměníme.

ALOIS: To vy jste zabil ty dva mladý lidi! Všichni to o vás věděli. Ale báli se vám to tenkrát připomínat!

KAPITÁN: /pomalu se přibližuje k Aloisovi/ A na Ritu si taky vzpomínáte, vojíne? Na mýho psa? Jo, Rita. Ta nešla po ruku. Ta nešla po nohou. Ta šla rovnou po KRKU!!! /poslední slovo vykřikne.

ALOIS: To vy...vy jste je zavraždil ...

KAPITÁN: Jen jsem dodržel svou vojenskou povinnost. To není žádná vražda.

ALOIS: Možná ti dva mladý lidi taky chtěli někam do Austrálie ... za Sluncem ... a prostorem. Jako naše Marie. MARTA: Nech ho být ... co je nám po něm. Já chci teď vědět, co bude s námi.

ALOIS: Vždyť je to obyčejnej vrah! Zabil dvě děti!

KAPITÁN: Na mym místě by

střílel každý. Taková byla doba.

MARTA: Mluv se mnou...ne s ním. Nevšímej si ho.

ALOIS: Tak ať odtud vypadne ... já ho tady nechci!

MARTA: Ale chceš tady mít mě. Já tě přece miluju, Lojziku.

ALOIS: Já vím ...já vím. /uklidňuje se/ Taky jsem tě měl rád...ale to už je moc dávno.

MARTA: Tak něco udělej. Aby to tak už zůstalo napořád.

ALOIS: To nejde. To nedokážu.

KAPITÁN: /dívá se z okna/ Nemyslete, že mě to přestalo trápit, vojíne. Že jsem až tak nelítostný. Někdy ten jejich křik slyším i ve spaní.

MARTA: Musíš dnes myslet jen na mne. Nikoho jiného si do vzpomínek nepouštěj. Slib mi to.

ALOIS: Tohle slíbit nemůžu, Marto.

KAPITÁN: Vždyť jsem na ně křičel. Stůjte! Ve jménu zákona! Ale oni se ani neotočili. Viděl jsem jen, jak jim na zádech poskakují ty jejich legrační batůžky. Ten její byl takovej do zelena. A když jsem to zmáčknu, tak ten batůžek najednou zčervená. Jak přezrálý třešně. /odstupuje od okna, znovu spatří na zemi pohozený Mariin červený batoh. Zvedne ho/ Kdo to sem položil! To je provokace! Okamžitě to uklid'te! /odhodí ho zpátky na zem/ Já...musím teď obejít stráž. /odchází/

Alois udělá pár kroků směrem za ním.

ALOIS: Před svým černým svědomím nikam neutečeš, rozumíš!

MARTA: Nechod' nikam! Prosím. Zůstaň tu se mnou!

Alois se zastaví.

MARTA: Bojím se zůstat tady sama.

ALOIS: To ne. Nechci, aby ses něčeho bála. /vrací se k Martě/

MARTA: Je tu pořád taková zima...

ALOIS: Máš pravdu, najednou jakoby se tu ochladilo... ale co jsem to vlastně chtěl?

MARTA: Zůstat tady se mnou.

ALOIS: Vždyť jsem tady s

tebou.

MARTA: Ale jestli teď odejdeš, zapomeneš na mě!

ALOIS: To ne ... nikdy jsem na tebe nezapomněl.

PROFESOR: Pozitivně, pane Kabourku, pozitivně! Pořád se mi tu přetahuje červená se zelenou!

ALOIS: Promiňte, profesore.

PROFESOR: Máte tam teď svoje vzpomínky?

ALOIS: Mám ... ale nedokážu je nějak ovládnout.

PROFESOR: Tak se snažte. Pěkně v klidu. Začal jste přece tak dobře.

Na scénu se vrací Kateřina i Marie. Marty si zatím nevšímají.

KATEŘINA: Koupila jsem nějaký věci k tomu moři. Opalovací krémy, lepší kartu do foťáku

...

MARIE: Představte si, Gaston mi dnes ve škole řekl, že pojedete po maturitě na tři tejdny do Austrálie, za příbuznejma. Kdybych prej chtěla, vzal by mě sebou.

KATEŘINA: Co ... vzal by tě sebou?

MARIE: Říkal to.

KATEŘINA: Vždyť je to cizí kluk. Proč bys s nim jezdila takovou dálku.

MARIE: Není cizí. Už spolu chodíme.

ALOIS: Neměl jsem to dopustit. Aby tě odvedl. Měl jsem něco udělat. Ale já nevěděl co.

MARIE: Tati ... mami ... nebylo by to skvělý? Vidět Sydney. Přece neodmítnu takovýhle pozvání ...

ALOIS: Když odjedeš, už nikdy se nevrátíš. Už nikdy.

KATEŘINA: Nestraš ji. Proč by se neměla vracet. No ... nakonec ... všichni mladí dneska cestujou. Nemusí být jako my. V životě jsme se nikam nedostali... /teprve nyní si všimne Marty/ Kdo to je? Kdo jste? Co tady děláte?

MARTA: Já jsem Marta. / přitiskne se k Aloisovi/ Lojzova snoubenka. Budeme se brát. Až se vrátí z vojny.

KATEŘINA: Marta? Jo tak ... to jste vy ... ta jeho bejvalá. Ale Lojza je teď se mnou, máme spolu dceru. Takže si klidně dejte odchod. /odtahuje Aloise z jejího dosahu/ Tady už nemáte co dělat.

MARTA: Lojziku ...

ALOIS: To ne ... všichni tu přece máte svoje místo. Jste moje vzpomínky!

KATEŘINA: No tak na tuhle rychle zapomeň.

MARIE: Jak to víš, že už se nevrátím, tati? Proč jsi to říkal? MARTA: Neopustíš mne, že ne? To bys mi přece neudělal.

Alois se od Marty vzdaluje, odchází stranou, prsty si mne spánky.

ALOIS: Profesore ... potřebuju si chvíli odpočinout. Všechno se mi to plete dohromady. Už nemůžu. Už nemůžu...

PROFESOR: / jde k němu, všechny vzpomínkové postavy, Marta, Kateřina i Marie se před ním okamžitě stahují k okraji scény/ Jen klid, pane Kabourku, jen klid. To se někdy stává, že se vzpomínky promíchají a člověk v tom pak má trochu zmatek. Ale jinak si nevedete špatně.

ALOIS: Ale těch vzpomínek už je na mně nějak moc...

PROFESOR: Víte, co o vzpomínkách řekl Alighieri?

ALOIS: To byl taky nějaký váš ...

PROFESOR: Ne, ne, to nebyl náš klient. Ten muž kdysi řekl, že bývá často až nesnesitelně bolestivé vzpomínat na štěstí v dobách neštěstí. /pauza/ Chcete se napít?

ALOIS: Ne. Já nechci pít. Chci už konečně umřít, profesore. PROFESOR: Už za chvíli, pane Kabourku, už za chvíli.

ALOIS: Víte, co je divný, profesore?

PROFESOR: Jen povídejte ...

ALOIS: Že když jsem k vám přišel, byl jsem se vším smířenej.

PROFESOR: A teď už snad nejste?

ALOIS: Teď mám v hlavě chaos.

PROFESOR: Začínáte svého rozhodnutí litovat?

ALOIS: To ne. Vlastně ... nevím ...

PROFESOR: / položí mu konejšivě ruku na rameno/ Pane Kabourku ...

ALOIS: Ano?

PROFESOR: Chtěl byste snad žít dál ten svůj bolestivý a osamělý život?

Pauza.

PROFESOR: Jen mi odpovězte. Ale upřímně. Baví vás ještě tenhle život?

ALOIS: Ne. To ne.

PROFESOR: Potýkat se den po dni se všemi těmi svými chorobami a stářím? Se svou samotou. Když už na nic hezčího není naděje?

ALOIS: Ne. To už ne.

PROFESOR: Máte snad ke komu se vrátit? Čeká na vás doma někdo?

ALOIS: Ne. Nikdo už nečeká.

PROFESOR: Tak vidíte.

ALOIS: Ale proč mám z toho všeho najednou takovej divnej pocit, profesore? Přitom vím, že máte pravdu ... nechci se vrátit do té smutný a šedivý garsonky, kde na mě čekaj jen pavouci a noční můry ...

PROFESOR: No tak vidíte. Chcete už konečně spát a mít svůj věčný klid, je to tak?

ALOIS: /smířlivě/ Je to tak, profesore. Chci už konečně usnout.

PROFESOR: A to vám tady splníme. Čip s vašimi vzpomínkami už je téměř zaplněn. Ještě chvíli a bude to. Vzpomínejte dál. Nejen na své ženy, ale taky na svoje kamarády. Měl jste přece v životě kamarády?

ALOIS: Měl. Samozřejmě že měl.

PROFESOR: Tak si na nějakého vzpomeňte.

ALOIS: Většina už jich

umřela.

PROFESOR: Ve vašich vzpomínkách zemřít nemohou.

ALOIS: Vzpomínky ... je to k uzoufání, profesore.

PROFESOR: Pročpak, pane Kabourku?

ALOIS: Že všechno, co za něco stálo ... zdraví, rodina, kamarádi...už můžu najít leda ve vzpomínkách.

PROFESOR: A ty vám už nikdo nemůže vzít, pane Kabourku. /prochází se po místnosti. Přibližuje se ke skupince vzpomínkových postav, čekajících na okraji scény, Kateřině, Marii a Martě, ty před ním ustupují. Profesor je nevnímá, otočí se a jde zpátky k Aloisovi/ Dám vám otázku, pane Kabourku. Víte, jakou pozitivní vlastnost má každé neštěstí?

ALOIS: No...asi žádnou, ne?

PROFESOR: Jednu přece. Zamyslete se.

ALOIS: Když se to stane někomu jinýmu?

PROFESOR: Krásný sarkasmus, pane Kabourku, Ale odpověď je jiná. Přece že vás naučí poznávat a odhalovat pravé přátele. Tak na nějakého kamaráda zavzpomínejte.

Pauza.

ALOIS: Tak třeba na dráze byli dobrý kluci. Dělal jsem nějaký čas i na dráze, víte?

PROFESOR: Tak si nějakého kamaráda z těch dob přivolejte.

ALOIS: Asi Viktora. Rád si přihnul, ale byli jsme kámoši.

PROFESOR: Jen do toho.

ALOIS: Dělalí jsme spolu kdysi na dráze.

PROFESOR: Já vím, to jste

teď říkal.

ALOIS: Taky to neměl v životě lehký. Byl svobodnej

mládenec. Víte přece, jak se to o takovejch lidově říká...

PROFESOR: Ne. To nevím.

ALOIS: No přece: *sám si vařím, sám si peru ...*

PROFESOR: No dobře. Už rozumím. /vrací se k přístroji. Usedá ke stolu/ Pořád nahráváme ...jen vzpomínejte.

ALOIS: To jo./usedá do pojízdné židle/ Rád na něj vzpomínám. Na Viktora. Když jsem pak odešel od dráhy, přestali jsme se vídat. Za pár let se to stalo. Šel odpojovat vagony a chytlo ho to. Měl prej upito. Ten den měl totiž narozeniny. Čtyřicet let mu bylo. Měl si vzít dovolenou a ne tajně pít v práci. To je osud, co? Rozmačkalo ho to v den jeho čtyřicátých narozenin. Tak jsem mu přijel na pohřeb. Bylo tam jen pár chlapů z dráhy, on totiž jinak nikoho neměl. Já, Lud'a a pár dalších. Od dráhy dostal ještě smuteční věnec. Vypadal jak kolo od drezíny.

PROFESOR: Tahle vaše vzpomínka s pohřbem se mi nelíbí. Snažte se vybavit nějaký veselejší okamžik.

ALOIS: Pokusím se. Ale víte, co bylo zvláštní, profesore?

PROFESOR: Copak?

ALOIS: Ten vlak, co ho rozmačkalo, měl prej třináct vagonů. Nákladňák s třinácti vagony to byl...

PROFESOR: Vy mne neposloucháte, pane Kabourku! Říkal jsem: *veselejší okamžiky!*

ALOIS: No jo ... chudák Viktor. Veselo s ním teda bylo, když se trochu víc napil...

Ozve se zvuk píšťalky.

ALOIS: /zbystrí/ Co to bylo?

PROFESOR: Co ... co bylo?

ALOIS: Někdo tady zapískal.

PROFESOR: Já nic neslyšel.

Znovu se ozve píšťalka.

Na scénu pomalu přichází Viktor v pracovní vestě. Na krku má pověšenou píšťalku. Jde kolem okna, zadívá se ven.

ALOIS: Viktor ...

VIKTOR: /rozhlíží se/ To nádraží by vážně potřebovalo novou fasádu. Co si vo nás ti cizinci asi tak můžou pomyslet. Když tudy projížděj.

ALOIS: Profesore!

PROFESOR: Ano?

VIKTOR: Že jsme národ prasat. To si vo nás pomyslej.

ALOIS: Je tady! Namouduši! Vidím ho!

PROFESOR: Skvěle!

ALOIS: Teď stojí u okna!

PROFESOR: Tak s ním mluvte. Nenechte ho zmizet!

VIKTOR: /dívá se z okna/ No ... tak se na to podívejte... cedule jako kráva: *Nepřecházejte koleje, používejte podchod* ... a lidi přecházejí přes koleje a nepoužívají podchod. Poskakují tam přes trať jako kamzíci v Tatrách. Jednou na to někdo šeredně doplatí. Až ho takovej rychlík doveze někam do Kolína...sice zadarmo, ale po částech. /pískne na píšťalku/ Vy tam dole! No vy ...Chcete přijít k úrazu? Koukejte odtamtud hodně rychle mazat pryč!

ALOIS: Profesore!

PROFESOR: Copak je zase, pane Kabourku?

ALOIS: Já jen...že vidím i lidi, co už nežijou, jako Kateřina a teď Viktor...pořád mi to nejde do hlavy!

PROFESOR: Naopak, pane Kabourku. Právě že vám to do hlavy jde. Vidíte je prostřednictvím svých vzpomínek.

VIKTOR: /křičí z okna/ Lud'o! Půjdem dnes po šichtě na pivo? Jak nemůžeš? Nemáš peníze? To nemáš peníze na pět blbejch piv? Dělaš železnici jen vodu! /zachechtá se/ ALOIS:

Nezbláznil jsem se, že ne, profesore?

PROFESOR: Kdepak, pane

Kabourku. Display máme krásně zelený, jen tak dál...

Viktor odchází od okna. Všimne si rozsypaných mincí na podlaze kolem paravánu. Strká do nich špičkou boty.

VIKTOR: Helemese, těch drobáků, co tu někdo poztrácel. Asi jak zdrhal na vlak. Protože vlak na nikoho nečeká. To spíš všichni čekaj na něj. A někdy zbytečně. Ty by se mohly hodit...drobáky do automatu na kafe...na tu naši nádražní vylouhovanou břečku... /chystá se sehnout, ale všimne si Aloise /

VIKTOR: Lojzo? Jsi to ty?

ALOIS: Viktore?

VIKTOR: No to je ale náhoda! Tak nás ty zrezivělý koleje zase svedly dohromady!

ALOIS: /zvedá se ze židle/ Taky tě moc rád vidím.

VIKTOR: Ale co tu děláš?

ALOIS: No já ...právě jsme o tobě mluvili.

VIKTOR: /rozhlíží se/ Jo? A s kým? Uvnitř mé hlavy.

ALOIS: Ale nic. Pořád na to

VIKTOR: Uvnitř tvé hlavy? A jak bych se ti tam asi tak vešel, co? Leda bys byl slon.

ALOIS: To je fakt. Neber mě vážně.

VIKTOR: Ale vypadáš nějak zdrchaně, chlape.

ALOIS: Já vím.

VIKTOR: Život se teď s tebou asi taky moc nemazlí, co?

ALOIS: To ne. Teď už ne.

VIKTOR: A co vlastně děláš?

ALOIS: Já? Já už jsem v důchodu.

VIKTOR: No nekecej? Důchod...toho bych se chtěl taky jednou dožít.

ALOIS: Není zas tolik o co stát, Viktore.

VIKTOR: A kolik ti vlastně vyměřili ... ti lakomí parchanti? /všimne si lahve na stole / Máš tady pivo, jo? Můžu si cucnout? / sahá po lahvi /

ALOIS: Ale jo. Jen se napij. To mi přinesla žena.

VIKTOR: Vážně? Žena ti

nosí domu pivo? Tak to jsi šťastnej chlap, Alois. / napije se /

ALOIS: Máš pravdu. A já si to snad ani neuvědomoval...

VIKTOR: /všimne si psa/ Copak ... máte čokla, jo? /sehne se/ Pejsku ... pojď sem ... dej pac. No tak neboj se mně.

ALOIS: To je naše Ájina.

VIKTOR: Teda, nechci tě strašit, kamaráde, ale vypadá to, že dýl jak do příští změny jízdních řádů ta tvoje Ájina nevydrží.

ALOIS: /smutně / Já vím. Je už taky moc stará. Jako já.

Pauza.

VIKTOR: /znovu se napije/ Byly to ale fajn časy, co? Když jsme spolu válčili na dráze.

ALOIS: To jo. Fajn časy.

VIKTOR: Ty pánský jízdy.

Ty srandičky.

ALOIS: Taky na to vzpomínám.

VIKTOR: Od té doby projelo našim nádražím spoustu vlaků.

ALOIS: To si umím představit. Těch posprejovanejch osobáků.

VIKTOR: Zpožděnejch rychlíků.

ALOIS: Černejch pasažérů.

VIKTOR: Nasranejch pasažérů.

ALOIS: Zapomenutejch kufrů.

VIKTOR: Ukradenejch kufrů.

ALOIS: A pořád samá výluka.

VIKTOR: Nebo náhradní trasa.

ALOIS: Kolikrát se doprava zablokovala na celej den.

VIKTOR: To jo. K tomu stačilo málo.

ALOIS: Třeba dva stupně pod nulou.

VIKTOR: Nebo jeden sebevrah na koleji.

ALOIS: A čím víc průšvihů a zpoždění dráhy měly ...

VIKTOR: Tím víc zdražovaly jízdný.

ALOIS: Ale mělo to i svoje dobrý stránky.

VIKTOR: To bych řekl. ALOIS: Nádraží ... to byl svět sám pro sebe.

VIKTOR: A cestující...to byli vlastně vždycky něco jako námořníci.

ALOIS: No jasně. Tvrdá nátura a trpělivost byla zapotřebí.

VIKTOR: To platí dodnes.

ALOIS: V tom případě je teda mašinfíra něco jako kapitán...

VIKTOR: A kormidelník zároveň.

ALOIS: No...a takovej průvodčí ...průvodčí...

VIKTOR: Je něco jako plavčík.

ALOIS: Jasně...a nádraží je takovej přístav pro mašiny.

VIKTOR: Jen místo racků tam maj holuby.

ALOIS: A místo krčmy nádražní bufet.

VIKTOR: Tak tak. Je to svět dalek. Každěj vlak odněkud přijede a někam směřuje.

ALOIS: Co vlak, to originál.

VIKTOR: No jasně. Vždyť jaká je pravděpodobnost, že se v některym z vlaků objeví nachlup stejní pasažéri jako den předtim.

ALOIS: Nulová, řekl bych.

VIKTOR: Správně. Nevstoupíš dvakrát do téhož vlaku.

Pauza.

ALOIS: Ale víš ... Viktore ...musim ti něco říct ... měl by sis dávat trochu víc bacha.

VIKTOR: Na koho? Na přednostu?

ALOIS: Na to, jak podlejzáš ty vagony.

VIKTOR: Já umim podlejzat.

ALOIS: A neměl bys v práci pít.

VIKTOR: Člověk přece musí pít. ALOIS: Vlastně ... teď už je to stejně jedno.

VIKTOR: Nechceš mě snad prásknout přednostovi?

ALOIS: To ne. Jen říkám, že co se má stát, to se taky stane.

VIKTOR: To máš recht, kamaráde. Čtyřicítka na krku a pořád jsem sám. Tak mi někdy připadá, že se mojí drahou stala dráha. Tobě můžu leda závidět ... dvě manželství, dcera na studiích ...

ALOIS: Závidět? Holku mi odvedl nějakej světošlápek do Austrálie. Do Austrálie, rozumíš? /pauza/ Ani nevím, jak vlastně vypadá.

VIKTOR: Austrálie? No jak ... bude tam nejspíš šílený horko.

ALOIS: Myslim ten světošlápek. Ten Gaston. Někdy si ho představuju jako zelenýho klokana...vážně. Jako zelenýho klokana, kterej z kapsy na bříše vytahuje barevný kytky. Divný, co?

VIKTOR: To teda jo. Klokani asi zelení nejsou. Spíš jsou dohněda.

ALOIS: Od tý doby jsem svojí dceru viděl jen dvakrát. Z toho jednou na pohřbu Kateřiny.

VIKTOR: Každý ptáče jednou vyletí z hnízda. Tak nebreč. Já bych ten tvůj život bral z fleku.

ALOIS: Vážně? Můj život?

VIKTOR: To se ví. Měl alespoň nějakej smysl.

ALOIS: To si opravdu myslíš?

VIKTOR: Myslim. Jako že je návěstidlo nade mnou. Nebyls nikdy sám. Zato já už se neumim bavit o ničem jinym než o dráze. Za ty roky dokážu poznat i jen podle zvuku jakej právě jede vlak a kolik má vagonů. /na chvíli zavře oči/ dumdum ... dumdum ... takhle klapou rychlíky. V takovejchhle intervalech /otevře oči, mávne rukou/ No nic. Zeptej se mě třeba co je u nás na dráze novýho.

ALOIS: No tak ...co je u vás novýho?
momentálně jízdni řády a přednosta.

VIKTOR: Tak teď

ALOIS: A pořád maj vlaky takovou sekeru?

VIKTOR: Mydlář by jí neutáh.

ALOIS: Co kluci? Co Luďa? Pořád je tak blbej?

VIKTOR: Všechno při starym.

ALOIS: Takže se tam nic nezměnilo?

VIKTOR: Ale jo. Hajzly jsou tam teď soukromý. A v informacích už nesedí ta krásná upovídáná holka s těma velkejma .../naznačí lehce rukama/ ale taková zapšklá, ramenatá ropucha, která nesnáší chlapy a všechny odjezdy tiskne z počítače a nemusí přitom říct cestujícím ani dobrej den.

ALOIS: No jo. Kolikrát si takhle vzpomenu, co jsme tam zažili srandy...na tom našem nádraží ...

VIKTOR: Ale vobčas jde sranda stranou. Jako onehdy v zimě. Volal nám nějaký terorista. Ten hovor vzal tenkrát Luďa. Nějaký chlápek na druhý straně spustil, že máme na nádraží bombu. A Luďa, jak měl plnou hubu vlašskýho salátu, zahuhňal: *tak poslyš, ty pyrotechniku, vod rána lítám mezi vagonama, stepuju po pražcích, bruslim po kolejích, hubu mam vomrzlou, kolena ztuhlý, a teď, když se chci konečně nažrat, ty budeš vymejšlet taškařice. Jestli máš chuť odpalovat rachejtle, počkej si na silvestra, zmetku. Kolejnicim zdar.* Takhle mu to vpálil a zavěsil. Tim u nás Luďa stoupl v ceně. Teroristum se ustupovat nemá.

Na scénu vchází kapitán Kohout, jde pomalu k oknu a vede si svůj vlastní monolog, zatímco Viktor ani Alois si ho nevšímají. Viktor nadále mluví jen k Aloisovi.

KAPITÁN: Bejt důstojníkem v armádě není špatný. Ale mohl jsem se klidně stát i politikem. Umím řečnit a umím si zjednat pořádek.

VIKTOR: Ale řeknu ti, Alois, těch holubů, co se letos u nás na nádraží urodilo.

KAPITÁN: Politici jsou pro chod země taky důležití.

VIKTOR: Jsou jich tam teď mraky.

KAPITÁN: Na nich závisí osud a budoucnost národa.

VIKTOR: Všechno poserou.

KAPITÁN: Ano. Vedou národ.

VIKTOR: A pořád přibejvaj. A jsou čím dál tím drzejší. KAPITÁN: Jak oni dnes rozhodnou, tak budete zítra žít.... VIKTOR: A co toho sežerou. A lidi si je tam ještě přikrmujou. Ale nakonec si říkám: jsou to taky jen takový boží hovádka, co se holt snažej urvat kousek toho drobků pro sebe.

KAPITÁN: /ukazuje z okna/ Tam...tamhle někdo utíká! Vidíte? Stůjte!

Ozve se střelba. Kapitán polekaně ustoupí. Teprve teď si ho Alois a Viktor všimnou.

KAPITÁN: Pořád se to vrací ... pořád...

VIKTOR: Co je to za lampasáka?

ALOIS: To je jedna moje špatná vzpomínka.

KAPITÁN: Měl jsem tenkrát líp mířit ... aby neměli čas tolik řvát. /zacpe si dlaněmi uši a odchází ze scény/

Marta, Marie a Kateřina vystupují ze stínu na okraji scény a vrací se k Aloisovi. Jak v příští chvíli každá ze vzpomínkových postav jednotlivě promlouvá k Aloisovi, vzájemně se přitom odstrkují, aby si vynutily jeho pozornost.

KATEŘINA: Cítím se poslední dobou tak unavená, Alois.

MARIE: Gaston zamluvil ty letenky, tati. Máme to s mezipřistáním v Singapuru.

MARTA: Už máme sjednaný termín svatby, Lojziku. Příští sobotu. U nás na radnici.

VIKTOR: Věřil bys, že si do dneška pamatuju všechny zastávky na trase Ústí-Cheb? Mám to všechno zažraný tady v hlavě ... místo mozku mam jízdni řád.

KATEŘINA: Ale jestli nám to vyjde s tím mořem, tak budu nejmšťastnější ženská na světě.

MARIE: Tati ...ten Singapur leží na půli cesty mezi Prahou a Austrálií. Proto je tam to mezipřistání.

MARTA: Lojziku? Budeš mě milovat a chránit po zbytek našeho života?

VIKTOR: Někdy se cejtím jak vagon odstavenej v poli. Kterej už nikam nesměruje. Kterej jen pomalu rezne na Slunci a dešti. Takovej ten prázdnej pocit, rozumíš ...v hlavě mi zůstaly jen všechny ty zastávky ...

Vzpomínkové postavy se přestanou odstrkávat.

KATEŘINA: /ustupuje od Aloise, rozhlíží se/ Je mi tady dnes tak divně ...tak divně. Co se to s tím naším domovem stalo?

VIKTOR: Když někdy nemůžu večer usnout, nepočítám ovečky, ale vagóny .... jak klapají po kolejích ...dumdum ...

Alois se chytá za hlavu. Profesor se zvedá od přístroje a jde k Aloisovi. Viktor, Marie, Kateřina i Marta se před ním opět stahují ze scény.

PROFESOR: Jste v pořádku, pane Kabourku?

ALOIS: Udělal jsem toho v životě tolik špatně, profesore.

PROFESOR: Ale no tak...víte přece, co se říká. Životní cesta, která nemá žádnou překážku, většinou nikam nevede.

ALOIS: Je mi najednou nějak ouzko, profesore.

PROFESOR: To nic, pane Kabourku. Máte jen problém s vytěsněním špatných vzpomínek. Tak zkuste zavzpomínat třeba na dětství.

ALOIS: Na dětství?

PROFESOR: Proč ne? Dětství je věk nevinosti. Bez existenčních starostí, které nás pak v dospělosti tolik svazují.

ALOIS: Věk nevinosti ...že vy to umíte všechno tak pěkně říct, profesore.

PROFESOR: Však dětství bezpochyby patří k tomu nejkrásnějšímu období lidského života, není to tak?

ALOIS: To asi jo. Když to všechno teprve začíná. Neměl jsem špatný dětství.

PROFESOR: Tak vidíte. Zkuste si vzpomenout. /vrací se k přístroji /

ALOIS: Dětství ... moje dětství ...ale jako malej kluk jsem byl docela parchant, profesore.

PROFESOR: Ale no tak, pane Kabourku. Malí kluci jsou prostě už od přírody rošťáci, to je přece normální.

ALOIS: Co jen jsem se toho navyvádel. Těch rozbitejch...

Ozve se mnohohlasný dětský povyk.

Vzápětí dozní.

ALOIS: Jakobych slyšel hlasy dětí, profesore!

PROFESOR: Správně, pane Kabourku. Vaše dětství! ALOIS: Ale do školy jsem chodil nerad. Moc nerad.

Na scénu přichází učitel Ženíšek s ukazovátkem v ruce.

UČITEL: A to byla chyba, studente Kabourku. To byla veliká chyba.

Alois chvíli zaraženě mlčí, učitel dojde až k němu.

ALOIS: Co ...vás já přece znám...

UČITEL: Však já vás taky, studente.

ALOIS: Vy ...vy jste pan ...já vím ... já si vzpomenu... pan Ženíšek! Že mám pravdu? Pan učitel Ženíšek.

UČITEL: Tak tak. Váš třídní učitel.

ALOIS: No jasně. Pane učiteli ... pořád si na vás pamatuju, i když je to už tak strašně, strašně dávno.

UČITEL: Dávno? Vždyť je to sotva pár let, co jste ukončil školní docházku, studente.

ALOIS: Ale kdepak ... podívejte na ty moje šediny, pane učiteli.

UČITEL: Ukažte ... No opravdu. To jste si jen schválně přebarvil, že? To je zase jen taková vaše další legráčka. Jako tenkrát s tím lepidlem na mojím třídním židli? Vzpomínáte?

ALOIS: S lepidlem na židli? Tak za to se dodatečně omlouvám, pane učiteli.

UČITEL: No ... a jakpak vzpomínáte na školní léta?

ALOIS: Dnes už hezky, pane učiteli. Ale na studia jsem neměl hlavu.

UČITEL: A víte, že si pamatuju, jak jsem se vás někdy ve třetí třídě ptal, čím byste se chtěl v životě být?

ALOIS: A já si dodnes pamatuju, co jsem vám odpověděl.

UČITEL: Studente Kabourku!

ALOIS: Ano, pane učiteli?

UČITEL: Tak čímpak byste chtěl jednou být, studente?

ALOIS: Popelářem. Nebo strojvůdcem.

UČITEL: /usměje se/ Ano, studente. Takhle jste tehdy odpovídal. Popelářem nebo strojvůdcem chtěl být každý malý kluk. I ten, který se později stal třeba uznávaným profesorem. Tyhle profese okouzlují dětskou duši už od nepaměti.

ALOIS: Ale popeláře ani strojvůdce jsem nakonec nedělal.

UČITEL: Tak tak. Dětské sny bývají málokdy naplněny.

ALOIS: Skoro celej život jsem rozvážel pečivo.

UČITEL: Říkáte to, jakobyste se za to styděl, studente.

ALOIS: No ... díru do světa jsem s tím zrovna neudělal.

UČITEL: Ale vždyť je to taky potřebná práce. Byl jste, abych tak řekl, článkem na konci potravního řetězu.

ALOIS: To zní moc hezky. Vy jste vždycky dokázal říct všechno tak nějak vznešeněji, pane učiteli. Já povim, že jsem rozvážel koblihy a vy řeknete, že jsem byl článkem v řetězu.

UČITEL: Ale je to tak. Někdo musel zasít a sklidit obilí, někdo ho musel umlít, někdo usmažit koblihy a vy jste je nakonec vozil lidem na pult.

ALOIS: Takhle jsem nad tím nikdy nepřemejšlel. Posad'te se, pane učiteli.

Učitel se chystá usednout, pak se zarazí a zadívá se na židli.

UČITEL: Není to zase nějaká vaše legrácka s lepidlem, že ne, studente?

ALOIS: Kdepak, pane učiteli. Z takovejch legráček jsem už dávno vyrostl.

UČITEL: /usedá/ Student Kabourek. Pamatuju se, že jste byl dobrý na tělocvik a snad ještě na...na tělocvik. Ale matematika vám moc nešla.

ALOIS: Ani fyzika.

UČITEL: A už vůbec ne čeština.

ALOIS: Natož pak dějepis.

UČITEL: Tak tak. Dokonce ani zeměpis. Moment ... mám tady sebou třídní notýsek. /vytahuje notýsek z kapsy / Student Kabourek...zeměpis...v pololetí za tři. Na konci roku opraveno na...podíváme se...kdepak...pořád to bylo za tři.

ALOIS: No jo. Já vždycky nerad cestoval.

UČITEL: To je zvláštní. Který kluk by nechtěl v životě poznávat daleké kraje, že?

ALOIS: Já byl skromnej, pane učiteli. Jezdili jsme celej život jen na Máchovo jezero. Znam tam každej kámen a každou pěšinku v lese. Prošel bych to i dnes třeba poslepu.

UČITEL: A co takhle podívat se trochu dál za humna, studente. Dokázal byste mi říci, kde leží takový Singapur?

ALOIS: Singapur? Tak tohle vím, pane učiteli! Singapur! Na půlce cesty mezi Prahou a Austrálií.

UČITEL: No vida. Něco si přece jen ještě pamatujete. ALOIS: Přes Singapur totiž utekla moje dcera. Až do Austrálie.

UČITEL: Austrálie. Tu jsme probírali minule, že? ALOIS: Hodně minule, pane učiteli.

UČITEL: Skutečně?

ALOIS: Proč si nenašla třeba kluka z Moravy. Takhle jsme se naprosto odcizili.

UČITEL: Už vás nebudu dál trápit, studente. Na druhou stranu ... k vašemu životu není taková informace nijak zvlášť důležitá. Kde leží to či ono místo.

ALOIS: Já to říkám taky.

PROFESOR: Myslím, že v životě příliš vzdálených míst stejně nepoznáte.

ALOIS: To jste trefil, pane učiteli.

UČITEL: Cizí země, to pro

vás bude velká neznámá.

ALOIS: Co bych tam taky hledal. Mně bylo vždycky dobře tady.

UČITEL: Tak, tak. Vystačíte si s tou naší českou kotlinkou.

ALOIS: Vystačím, pane učiteli.

PROFESOR: České

Středohoří nebo Šumava mají taky něco do sebe, že?

ALOIS: A Máchovo jezero jakbysmet.

UČITEL: Máchovo jezero, říkáte. Tam jsem, abych se vám přiznal, už sám hodně dlouho nebyl.

ALOIS: Je tam krásně, pane učiteli. O prázdninách možná trochu tlačenice, ale jinak je tam krásně.

UČITEL: Každý se nenarodí s toulavou botou, že?

ALOIS: Já a toulavý boty? Spíš domácí bačkory.

UČITEL: Ale to nijak

neubírá na smyslu vašeho života.

ALOIS: Můj život by vydal tak na dvě stránky, pane učiteli. Já jsem žil skromně a obyčejně. Já nebyl žádný rváč.

UČITEL: Ale i na dvě stránky se dá napsat hezký příběh. Pamatuju si vás jako rošťáka, co metal kotrmelce přes celou třídu a nechal učitele sedávat na lep. Teď jste ale nějak zasmušilý a to mi dělá starost.

ALOIS: Mně taky, pane učiteli.

UČITEL: Pamatujte, studente: ten kdo bojuje, ten může prohrát, to ano, ale kdo nebojuje, ten už prohrál předem.

ALOIS: To bude asi můj případ, pane učiteli. Já v životě nikdy moc nebojoval. Trochu se teď za to stydim.

UČITEL: Ale nějakou spřízněnou duši jste ve svém životě doufám našel.

ALOIS: Našel, pane učiteli. Mojí Kateřinu.

UČITEL: To rád slyším. Jak se ostatně říká: pro svět můžete být jen jedním člověkem z mnoha, ale pro jednoho člověka můžete být celým světem.

ALOIS: To jste řekl krásně, pane učiteli.

UČITEL: Tak už nebuďte smutný, studente. Raději si vás chci pamatovat jako toho mizeru, co mi polil židli lepidlem. To máte jako s duhou, studente. Pokud chcete vidět duhu, musíte se smířit i s deštěm, chápete? Bez toho to prostě nejde.

ALOIS: Chápu, pane učiteli.

Zazní školní zvonek.

UČITEL: /zvedá se ze židle/ Tak vida, jak to uteklo. Začíná mi další hodina.

ALOIS: Už odcházíte, pane učiteli?

UČITEL: Musím, studente. Všechno jednou končí. I dětství. ALOIS: Já vím. Všechno jednou skončí.

UČITEL: /pomalu odchází. Pak se otočí/ Neměl bych vám dát ještě nějaký ten domácí úkol, studente?

ALOIS: Na to je už asi trochu pozdě, pane učiteli.

UČITEL: Pozdě, říkáte. Škoda.

Učitel odchází. Cestou kolem paravánu si všimne rozsypaných mincí. Dotýká se jich koncem ukazovátka.

UČITEL: Někdo tu poztrácel peníze. Asi jak se žáci honili o přestávce. No ... to kdybch si tak já, jako učitel, mohl dovolit... /odchází ze scény / Alois si chce sundat vzpomínkátor.

PROFESOR: /všimne si toho/ To ne, proboha! Nemůžete si teď sundavat vzpomínkátor, pane Kabourku! Přerušíte nahrávání a všechno přijde vniveč!

ALOIS: Cejtím se tak unaveně, profesore.

PROFESOR: Já to chápu, ale přece nevzdáte poslední věc ve svém životě, kterou ještě můžete dotáhnout do konce. No tak...znovu se soustřed'te. Nahráváme dál.

ALOIS: Tak dobře, profesore.

Vzápětí se k Aloisovi přibližují vzpomínkové postavy: Kateřina, Marta, Viktor, kapitán Kohout a utvoří kolem něj kruh. Viktor drží dort se svíčkami.

KAPITÁN: Vojíne! Už jste přehodnotil svůj názor na mne? Já byl přece taky jen oběť své doby ... jako každé z vás.

KATEŘINA: Lojziku? Tak už jsem si vybrala, podívej. /ukazuje mu katalog/ Costa Brava. Jak se ti to líbí?

MARTA: Slíbili jsme si přece lásku na celý život.

VIKTOR: Mam dnes narozeniny, kámo. Čtyřicátiny. /položí dort na stůl/ Tak jsem něco přinesl...

KATEŘINA: /stále listuje v katalogu / A budeme mít pokoj s výhledem na moře.

KAPITÁN: Občas mívám zlý sny. Třeba že mě degradovali na desátníka.

KATEŘINA: Užijeme si to tam. Zasloužíme si to.

MARTA: Nikam s ní nejezdí! Zůstaň se mnou, prosím!

VIKTOR: Už od rána mam ale takovej blbej pocit, kámo. Že se dnes v práci něco ošklivýho semele. Tak jsem si dal v šatně pár panáků na uklidnění.

KATEŘINA: A zatímco ženský v masně budou umejvat unavený kusy flákot octem, my budeme polehávat na písečku. KAPITÁN : Ale nejhorší je vždycky sen o těch dvou ...

běžej přede mnou lesem a křičej ...a řvou ...a skrz ty díry v zádech jim prosvítá Slunce ... /zacpe si uši / Pořád se to vrací.

MARTA: Udělala jsem snad něco špatně? Mám teda odejít? Chceš, abych už odešla? /pomalu odchází ze scény

VIKTOR: Zkoušel jsem zapálit svíčky na tomhle dortu. Ale ani jedna svíčka nehoří. Čtyřicet nezapálených svíček na narozeninovým dortu. To vypadá jako zlý znamení, co myslíš?

KATEŘINA: Sedět na balkoně, pít kávu a dívat se, jak nad mořem zapadá Slunce. /listuje v katalogu, pomalu odchází ze scény/

ALOIS: Kateřino!

Kateřina ho nevnímá, jde stále dál, opouští scénu.

KAPITÁN: /přestane si zacpávat uši/ Už neřvou. Ti dva... už neřvou, že ne, vojíne? Už to mají konečně za sebou.

ALOIS: /ke kapitánovi/ Ten strach ti přeju. Za to, cos udělal.

KAPITÁN: Já jsem to přece ale musel udělat! Byla to moje povinnost! Taková byla doba!

ALOIS: Já už vím, proč jsi tady! Abych ti konečně mohl říct, co jsem tenkrát říct nedokázal. Že jseš zbábělej vrah.

KAPITÁN: Co ... já? Proč jenom já? A co ostatní! Každé přece máme nějaké ten škraloupek.

ALOIS: Báli jsme se tě. Tenkrát na vojně! Ale teď už ne. Teď už se tě nebojím. Jseš obyčejnej vrahoun!

KAPITÁN: Ale ... to ne ... to si to špatně vykládáte! Taková byla doba, sakra! Někdo pracoval pro režim v továrnách, někdo jim roznášel poštu... /pauza/ někdo jim rozvážel pečivo... a já...já jsem hlídal hranice. Byli jsme v tom namočení všichni. Pár lidí jsem musel zabít, pár lidí poslat za mříže. Vždyť jsem složil vojenskou přísahu. Kdybyste byl tenkrát na mym místě, v tom lese, taky byste střílel. Vy jste týhle zkoušce vystavenej nebyl, tak co o tom můžete vědět. Vy jste celou tu dobu jen držel hubu a volant dodávky, a teď budete někoho poučovat! /pauza / Něco vám teď řeknu, vojíne. Dám vám dobrou radu do života. Přišel jsem totiž na to, co je tajemstvím každého úspěchu. /pauza/ Slušnost a upřímnost. /pauza/ Jakmile se jí zbavíte, dokážete v životě všechno a můžete se dostat hodně vysoko...

ALOIS: Tyhle svý rady si nechte, já o ně nestojím. A už vypadněte! Vypadněte z mýho snu!
Kapitán opouští scénu.

Ze vzpomínkových postav tam teď zůstává už jen Viktor.

PROFESOR: Copak tam zase vyvádíte, pane Kabourku! Nějak nám to tady poskakuje!

ALOIS: Já ... promiňte, profesore.

PROFESOR: Hlavně nic negativního, jak už jsem vám říkal!

ALOIS: Když ony přicházejí samy ... ty negativní ...

VIKTOR: Tiše. /zvedne varovně prst/ Tiše, Alois. Slyšíš? ALOIS: Co? Co mám slyšet?

VIKTOR: Poslouchej...

Ozve se vzdálený zvuk projíždějícího vlaku.

Zvuk dozní.

VIKTOR: Už to slyšíš?

ALOIS: /chvíli naslouchá/

No jo. Slyším. Zní to jako vlak.

VIKTOR: Správně. Vlak. Pssst... /pauza / Tohle je rychlík. To já poznám. Slyšíš to klapání? Ty krátký intervaly? Dumdum...dumdum...takhle klapou jedině rychlíky. /udělá pár kroků směrem k oknu, zastaví se/ A taky ti řeknu, kolik má vagonů. /naslouchá/ Sedum. Sedum vagonů včetně jídelňáku. A teď se o tom přesvědčíme. /dojde k oknu. Dívá se ven. Mlčí/

Kateřina se vrací na scénu. Stále drží katalog.

ALOIS: Kateřino ...

Kateřina dojde až k němu.

ALOIS: Už mi nikam neodcházej ... Kateřino ...

KATEŘINA: Bojím se. Najednou se toho bojím.

ALOIS: Čeho?

KATEŘINA: Že už je na to moře moc pozdě.

VIKTOR: /zklamaně se odvrací od okna/ Náklad'ák. Sakra...byl to jen blbej náklad'ák, žádněj rychlík.

ALOIS: Proč by bylo pozdě: Všechno se dá ještě napravit. Vyber si hotel a moře jaký jen chceš.

KATEŘINA: Nejde jen o to moře ... mám takovej zvláštní pocit, že jsme toho zmeškali víc.

VIKTOR: Blbej nákladní vlak. Měl třináct vagonů. Myslím, že už raději půjdu... /k Aloisovi/
Tak se tu měj, kamaráde. Už vážně musím jít. /odchází/

ALOIS: Viktorě?

VIKTOR: /otáčí se/ Copak? Na něco jsem zapomněl? Jo ten dort...ten si tu klidně nech. Já si dám raději fr'ana. A myslím, že dnes už se asi nevrátím.

ALOIS: Já vim. Já vim, kamaráde.

VIKTOR: Stejně slavim každý narozeniny sám doma nebo s jinejma ochlastama v hospodě. Jedno ani druhý není nic moc. /odchází ze scény /

ALOIS: Sbohem, kamaráde!

Ze zákulisí už se ozve jen písknutí na píšťalku.

PROFESOR: Všechno v pořádku, pane Kabourku?

ALOIS: Dobrý, profesore!

PROFESOR: Užíváte si to?

ALOIS: Dobrý. Je to dobrý.

Zazní zvuk telefonu.

KATEŘINA: Neber to, Alois.

ALOIS: Proč ne? Ty víš, kdo to je?

KATEŘINA: Nevím. Ale

nemám to ráda. Když zvoní telefon a já nevím, kdo to je.

ALOIS: Já to vyřídím. Neboj se.

KATEŘINA: Možná je to někdo z práce. Že mi zamítli tu dovolenou... nebudeme moct jet k tomu moři.

ALOIS: To si teda můžou zkusit. To bych jim to vytmavil.

KATEŘINA: Raději to neber. ALOIS: /zvedne sluchátko, zakryje dlaní mikrofon/ Nebudeme se pořád něčeho bát. Už nebudu tak tvárnej jako kdysi. Jen počkej... /dá si telefon k uchu/ No? Kdo je? Ozve se hlas Marie. Má silný anglický přízvuk.

MARIE: Tati ... mamí ... jste tam?

ALOIS: /ke Kateřině/ To je Marie. Má ale nějaký divnej hlas. Jakoby něco žvejkala. /do telefonu/ Jsme tady, holčičko. Promiň, já vím, že ti takhle nemam říkat... samozřejmě že jsme tady. A kde jsi ty?

MARIE: Tak si představte, že Gaston mě právě provedl po Sydney. Dali jsme si kafe u opery ... víte přece, ta pohádková budova, co vypadá jako mušle. Gaston říkal, že kdybych chtěla, mohl by mi tu najít slušnou práci ...

ALOIS: Co ... práci? V jaký mušli?

MARIE: Ne v mušli, tati, ale tady, v Austrálii. S povolením prej nebude problém. Asi tu ještě chvíli zůstanu. ALOIS: Já vim. Vim, že tam zůstaneš.

MARIE: Moc se mi tu líbí ... Austrálie je tak ... je tak úžasná. Tak obrovská. Ne tak provinční a ospalá jak u nás. Je tu tolik světla a Slunce! Tolik naděje.

ALOIS: Tak to je dobře. Že se ti tam tak líbí.

MARIE: Myslela jsem, že se budete zlobit. Že tu chci zůstat. Hlavně ty, tati.

ALOIS: Nezlobim se. Jsi moje dcera. A ať se rozhodneš žít kdekoli, pořád budeme s tebou ... já a máma.

MARIE: Vážně? To jsem nečekala. Že to takhle přijmeš. Fakt jsem to nečekala. Díky, tati. Mám vás oba moc ráda.

ALOIS: Taky tě máme moc rádi.

MARIE: No, už musím končit. Gastone, nech toho ... to je Gaston, dělá tu legrácky ... jo, mam vás od něho pozdravovat. Tak good bay. /pípnutí telefonu/

KATEŘINA: Tak co? Co říkala?

Alois zaraženě mlčí, pořád drží v ruce sluchátko.

KATEŘINA: No tak co říkala?

ALOIS: Good bay. Že už je v Austrálii. S tím Gastonem. Že prej tam už zůstane.

KATEŘINA: Ale prosím tě. Proč by zůstávala v Austrálii. To se ti jen něco zdálo.

ALOIS: Máš pravdu. Všechno se mi to jenom zdálo.

KATEŘINA: / zívne /Nezlob se, ale asi dnes půjdu dřív spát. /odchází ze scény. Než ji opustí, naposledy se zadívá do katalogu. Pak jej odhodí stranou na podlahu a opouští scénu/

ALOIS: Kateřino!

Kateřina se však už neotočí. Odchází. Z okraje scény přichází Marta. Zůstane stát v povzdálí.

MARTA: Volal jsi mě? ALOIS: Já? Ne. Vlastně ...myslel jsem, že už jsi odešla. Že už nepřijdeš.

MARTA: Ale já přišla.

ALOIS: Je čas se rozloučit, Marto. Už budu muset jít.

MARTA: Musíš jít? A kam? ALOIS: Někam daleko. Ale ty budeš v mém posledním snu. MARTA: Jsem jenom tvůj sen?

ALOIS: Jsi kousek mojí minulosti.

MARTA: Tak naposledy vidět jsi mě chtěl ... je to vždycky tak zvláštní, když je něco naposledy.

ALOIS: Nám patřilo jenom těch pár let ... bylo to krásný. Takhle si to chci pamatovat.

Pauza.

MARTA: Mám odejít? ALOIS: Myslím, že už je čas.

Marta odchází ze scény. Alois unaveně usedá zpět do pojízdné židle.

PROFESOR: Co tam zase vyvádíte, pane Kabourku! ALOIS: Profesore?
PROFESOR: Display mi tu lítá jak na houpačce.
ALOIS: To mě mrzí. Úplně jsem na vás zapomněl. PROFESOR: Jsem pořád tady. Ne ve vašem snu, ale tady. ALOIS: /rozhlíží se/ Profesore!
PROFESOR: Jen klid, pane Kabourku. Soustředte se.
ALOIS: Profesore!
PROFESOR: Něco není v pořádku?
ALOIS: Všichni zmizeli!
PROFESOR: Nevidíte už nikoho?
ALOIS: Ne. /dívá se pod nohy/ Vlastně ... jenom Ájinu. Vypadá špatně, profesore. Takhle vypadala ten den, co umřela. Lísala se ke mne a já netušil, že až se vrátím odpoledne z práce, bude už mrtvá.
PROFESOR: Nemůžete se obírat tolika negativními vzpomínkami najednou.
ALOIS: Ani jsem se s ní nerozloučil. Myslíte, že zvířata si to uvědomují stejně jako my, lidi? Že přichází konec? PROFESOR: Díváte se na to ze špatného úhlu, pane Kabourku! Prostě jen seděte a zkuste si vybavit nevšední chvíle vašeho života. Ne smrt vaší fenky. Ne rozchody. Něco pozitivnějšího.
ALOIS: Nevšední chvíle?
PROFESOR: Nějaké jste snad zažil?
ALOIS: No...něco by se snad našlo. Za těch dvaasedmdesát let.
PROFESOR: Tak to zkuste. Vydolovat v paměti něco pikantního. Co se nestává každý den.
ALOIS: Jednou u nás zazvonil nějaký ošuntělej chlap. Tulák z ulice. Zkrachovanec. Pozdravil a řekl : *nemáte, prosím vás, trochu vody? Já mám takovej hlad, že bych u vás přespál.*
PROFESOR: Pane Kabourku ... tohle jsem zrovna na mysli neměl.
ALOIS: Já vím. No tak dobře...ať je po vašem, profesore. Jednou se teda přece jen něco stalo.

PROFESOR: Jen povídejte. Pauza.

ALOIS: Vám to teda řeknu, profesore. Během těch dvou manželství jsem byl v životě... /zaváhá /
PROFESOR: Jen to dopovězte.
ALOIS: Byl jsem jednou nevěrnej.
PROFESOR: Ano? Tomu říkám správná frekvence. Pokračujte.
ALOIS: Stalo se to během manželství s Kateřinou. Nikdy se to nedozvěděla.
PROFESOR: Jen jednou, říkáte?
ALOIS: Jen jednou. Přísahám.
PROFESOR: Tak tohle už mi pikantní připadá.
ALOIS: No ... to asi jo. Ale dodnes se za to tak trochu stydim, profesore. Já zas takovou povahu neměl...abyste nemyslel.
PROFESOR: Chcete ve svém posledním snu mít i tuhle vzpomínku, nemám pravdu?
ALOIS: Nevím, jestli se to hodí.
PROFESOR: Jsme jen chybní lidé, pane Kabourku! Žádní roboti ctnosti. V žilách nám koluje krev, ne olej. Jak vypadala? Ta žena.
ALOIS: No...ona to vlastně byla...ona byla pracovnice, rozumíte...ona byla...
PROFESOR: Prostitutka?
ALOIS: Tak. Už mi vynechává paměť ... vzpomněl jsem si na jiný slovo, ale to mi nepřípadalo vhodný.
PROFESOR: Tak si tu ženu vybavte.
ALOIS: Myslíte, že můžu?

PROFESOR: Proč byste nemohl? Bojíte se, že budete mít výčitky? Nevěra přece není zločin, jen lidská slabost.

ALOIS: To jsem rád, že mi to říkáte. Vždyť se tolik nestalo, že ne?

PROFESOR: Jedna nevěra během dvou manželství a dvaasedmdesáti let života...jste úplný světec, pane Kabourku. ALOIS: A to jsem nikdy nechtěl.

PROFESOR: Co?
světec.

ALOIS: Umřít jako
PROFESOR: Tak si tu pochybnou ženu přivolejte.

Ale rychle, ztrácí se nám zelený signál.

ALOIS: Tak já to zkusím ...

Alois se soustředí.

PROFESOR: Tak co?

ALOIS: Zatím nic, profesore.

PROFESOR: Tak se pořádně soustřeďte. Jak už je to dlouho, co k tomu došlo?

ALOIS: Asi tak čtyřicet let.

PROFESOR: Vybavujete si ještě tvář té ženy?

ALOIS: No ... tvář ...

PROFESOR: Tak si vybavte ten okamžik. To místo.

ALOIS: Zadní prostor pekařský dodávky.

PROFESOR: A dál?

ALOIS: Stálo mě to pětistovku. To si pamatuju ještě dneska.

PROFESOR: Vzpomínejte dál.

ALOIS: Byla taková ... taková dobře stavěná.

Pauza.

Pak se ozve klakson automobilu.

Na scénu přichází prostitutka Táňa.

ALOIS: Já to dokázal! Už je tady, profesore!

PROFESOR: No vida ... tak tahle vzpomínka vám zabrala rychle. Jen tak dál, pane Kabourku.

Táňa chvíli krouží kolem Aloise, prohlíží si ho a točí přitom kabelkou.

TÁŇA: Tak co, fešáku? To tys na mne teď trubil?

ALOIS: Kdepak, madam.

TÁŇA: Madam? Počkat ... ty nemáš ani vindru, tak to zkusíš uhrát přes lichotky, co? Ale já zadarmo nehrabu. No nekoukej. Bude tě to stát pět set babek.

ALOIS: Je to vona, profesore!

PROFESOR: Výborně. Jste pašák, pane Kabourku. Táňa se všimne zrcadla, jde k němu, upravuje si podvazky.

TÁŇA: Tak tys na mě netroubil, říkáš. Ale stejně si chceš trochu užít, je to tak?

ALOIS: Madam...teda slečno...já už jsem si s vámi svý užil. Před mnoha lety. V jedný žlutý pekařský dodávce... vzpomínáte?

TÁŇA: A víš, že nevzpomínám? /vrací se od zrcadla/ Už se mi všechny ty dodávky a kamiony pletou. Říkáš žlutá pekařská ...

ALOIS: Byl to můj jedinej úlet v životě.

TÁŇA: Úlet? Jo tak ...ty máš teď výčitky, že jo?

ALOIS: No ... trochu jo, to se přiznávám.

TÁŇA: Jasně. Ty jsi takovej ten typ věrnýho tatky, co si pak dlouho vyčítá, že k tomu došlo. Ale to nic. Nebylo to nic osobního.

ALOIS: To v žádnym případě. Nic osobního.

TÁŇA: Jsi ženatej, vid'?

ALOIS: No ... byl jsem... tenkrát ...

TÁŇA: Většinu mejch klientů tvořej ženatí chlapi. Ani to nemusej říkat a ani nemusej mít prstýnek. Poznám to.

ALOIS: Bylo to jen jednou.
TÁŇA: No jen aby.
ALOIS: Přisahám. Jen jednou.
TÁŇA: Tak už si to nevyčítej. Dám ti radu, brouku. Víš, jak nejlépe odolat každému pokušení? Poddát se mu a máš klid.
ALOIS: Ale Kateřinu jsem měl pořád rád. Neudělal jsem to snad proto, že bych si s ní přestal rozumět. Prostě jen ... chtěl jsem to zkusit.
TÁŇA: Tohle chlapi zkoušej rádi. A víš, že už si na tebe začínám vzpomínat?
ALOIS: Opravdu?
TÁŇA: No jo. Žlutá dodávka. Všude byla cejtit mouka.
ALOIS: Opravdu?
TÁŇA: Měla jsem pak sukni samou marmeládu. Nešlo to vyprat. Podívej ... ještě dneska je to pořád trochu vidět. Tady na boku ... vidíš to?
ALOIS: Já už vidím hodně špatně, slečno.
TÁŇA: No a co teda bude teď? Uděláme spolu zase nějaký kšeft?
ALOIS: To už ne. Chtěl jsem si vás jen trošku připomenout, nic víc ... nezlobte se.
Ozve se bouchnutí dveří. ALOIS /polekaně/ Slečno ...
asi byste už měla raději jít.
KATEŘINA: /přichází. Má nákupní tašky/ Už jsem tady! Představ si, ten ožrala ze sedmého ... dnes byl střízlivej a ještě mi podržel dveře od výtahu. A taky jsem dnes v práci nahlásila dovolenou. Že pojedeme k moři. /spatří Táňu. Pauza/ Kdo jste? Co tady děláte?
ALOIS: Profesore ... proboha ... je tu moje žena! Nechci, aby se o tomhle dozvěděla!
PROFESOR. Jsou to jen vzpomínky, pane Kabourku! ALOIS: Já vím. Říkal jste něco pikantního. Ale nechci mít tuhle ženskou ... nechci ji mít ve snu, kde bude i Kateřina!
PROFESOR: Do vašich vzpomínek zřejmě zasahují výčitky. To nic, prostě to nějak přejděte.

ALOIS: Copak já ... já to přeju ... ale...
KATEŘINA: /k Táně/ No vy! Tak kdo jste?
TÁŇA: Co je vám do toho? A kdo jste vy?
KATEŘINA: Já jsem Aloisova manželka. A jsem tady doma. No tak kdo je ta ženská, Alois?
ALOIS: To...to je kolegyně z práce. Dělá v jednom marketu.
KATEŘINA: V marketu? ALOIS: Vozim jim tam pečivo. Do toho marketu. KATEŘINA: Tak pečivo.
ALOIS: Jen mi přišla něco vyřídit. Kolegyně.
KATEŘINA: Tak kolegyně? /vyndává nákup z tašky/
TÁŇA: /točí kabelkou / Nojo. Dělán v jednom marketu.
KATEŘINA: To já taky, slečno. Prodávám tam maso.
TÁŇA: Já vlastně taky. Taky prodávám maso. KATEŘINA: Myslela jsem, že tam prodáváte pečivo. TÁŇA: Už ne. Přešla jsem na maso.
KATEŘINA: Neříkejte. Tak to jsme obě z branže.
TÁŇA: Dá se říct.
KATEŘINA: Je to ale otravná práce co? Dělán naštěstí jen ranní.
TÁŇA: To já mám nepřetržitý provoz.
KATEŘINA: Strašná práce, že jo? Těch tun masa, co projde člověku rukama.
TÁŇA: A kdyby jenom rukama.
KATEŘINA: A pořád poslouchat to věčný reptání zákazníků.
TÁŇA: Moc toho zase nenamluvěj.
KATEŘINA: Celej den na nohách za mastným pultem...
TÁŇA: No jo, našlape se přitom hodně.

KATEŘINA: A těch figlů, co na zákazníky náš management vymejší. Třeba tenhle poslední slogan: *Kdo si u nás koupí jitrničku za cenu dvou, dostane tu druhou zadarmo.* To byste koukala, co lidi se nechá chytit ...

TÁŇA: No ... tak jsme si popovídaly ...ale už budu muset...

KATEŘINA: Máte umazanou sukni, slečno. Tady na boku... vypadá to jak od nějakýho ovoce...

TÁŇA: /otírá si pošpiněné místo na sukni/ To bude jen starej zapranej flek.

Ozve se klakson auta. Táňa jde rychle k oknu, zadívá se ven.

TÁŇA: No jo, vždyť já už jdu! /otočí se k Aloisovi a Kateřině/ Už musím. Mam tam kunčafy...vlastně ... už přijel kamion. Mam dneska přejímku zboží. Tak někdy příště ... kolego. /odchází/

KATEŘINA: Byla nějaká divná ... ta tvoje kolegyně.

ALOIS: Neměl jsem jí vůbec

otvírat. Ne. Už nikdy jí neotevřu.

Přichází Marie.

MARIE: Mami ... tati! Mami ... jste tady? Přiletěla jsem jen na skok. Chtěla bych vám představit Gastona. Gastone ... tak pojď ... neboj se, naši tě přece neukousnou. Tak Gastone ... /vrací se na okraj jeviště a tahá za ruku Gastona. Gaston je oblečen do zelené kombinézy s velkou kapsou na bříše/ Tak tohle je Gaston. Gastone ... tohle jsou naši.

Gaston sahá do kapsy na bříše a vytahuje pomačkanou kytici. Dává ji Kateřině.

ALOIS: Měl jsem pravdu. /chytne Marii za ruku, snaží se ji od Gastona odtáhnout dál/

KATEŘINA: To je od vás tak milé. Děkuju, mládenče.

Gaston se uklání, pak táhne Marii ze scény. Alois se jí snaží udržet, chvíli se o Marii přetahují. Pak ji Alois pustí. Než Marie s Gastonem zmizí, ještě rodičům zamává. MARIE: Už

musíme letět ... mějte se. Mami...tati.

ALOIS: Sbohem...dcero...holčičko moje...

/udělá pár kroků směrem, který odešla/ Holčičko moje...

PROFESOR: /všimne si jeho úmyslu/ Pane Kabourku, ne abyste opouštěl laboratoř! To by mohlo být velice nebezpečné!

KATEŘINA: /běží za Marii a Gastonem, mává přitom kyticí / Počkejte ... snad zůstanete alespoň na čaj a bábovku! Tak Marie! Počkejte přece! Kdy že vám to letí? /opouští scénu/ Alois unaveně usedá na židli. Ukryje obličej do dlaní.

PROFESOR: Copak, pane Kabourku?

ALOIS: Já nevím. Chvílemi se mi zjevujou úplný nesmysly, profesore. Třeba zelení klokani ...

PROFESOR: Zjevuje se vám jen to, na co myslíte. Výjevy mohou mít bizarní podtext, tím se nenechte zmást. Je to stejný princip jako v každém lidském snu. Ale zvládli jsme to. Což mne těší, protože nahrání posledního řízeného snu do čipu, to není žádná levná záležitost, pane Kabourku. Ale už máme hotovo. /protáhne se/

ALOIS: Co? Profesore ... říkal jste něco?

PROFESOR: Ano. Říkal jsem, že už je to hotové.

ALOIS: Hotovo? Opravdu? Tak jste nahrál můj poslední sen?

PROFESOR: Ano. Sen, který jste si sám režíroval, pane Kabourku.

ALOIS: Co mám dělat teď?

PROFESOR: Sundejte si vzpomínkátor. Ale opatrně!

ALOIS: Já vím ... stál dva miliony... /sundává si sluchátka. Na scénu se pomalu vrací Kateřina. Dojde až k sedícímu Aloisovi. Ustaraně se na něho dívá/

ALOIS: Kateřino?

KATEŘINA: Copak?

ALOIS: Já ... neměl bych tě už vidět.

KATEŘINA: Pročpak ne?

ALOIS: Byla jsi jen v mojí vzpomínce. Tady. /prohlíží si vzpomínkátor, otáčí jej v ruce/ Už bych tě neměl vidět. Když nemam tohle na hlavě.

KATEŘINA: Něco se děje, vid'?' To já na tobě poznám.

ALOIS: Ty už tady přece dávno nejsi, Kateřino.

KATEŘINA: Nechceš snad udělat nějakou hloupost, Alois, že ne?

Pauza

ALOIS: Kateřino, víš ... tohle je Dům smrti.

KATEŘINA: Dům smrti? / rozhlíží se/

ALOIS: Přišel jsem, abych to už všechno skončil.

KATEŘINA: Co, skončil?

ALOIS: No ... všechno. Už je konec.

KATEŘINA: / znovu ho pohladí/ Není ti dobře, vid'?' Tak si na chvíli lehni, odpočň si, pak bude líp, uvidíš.

Profesor jde pomalu k Aloisovi, prohlíží si přitom čip s nahraným snem. Kateřina před profesorem vystrašeně ustupuje.

KATEŘINA: Kdo je to? Vidíš toho muže? Mám z něho strach.

ALOIS: To nic, Kateřino. On mi jenom přišel pomoci.

Kateřina se zastaví o kus dál a zimomřivě zkrří ruce na prsou.

KATEŘINA: Jde z něho takový chlad...

ALOIS: To ne, Kateřino, jeho se bát nemusíš.

PROFESOR: /ukazuje čip Aloisovi/ Tak tady to máme, pane Kabourku. Váš řízený sen na poslední cestu. V téhle miniaturní věcičce máte uloženou svou rodinu a své kamarády.

ALOIS: Professore ... já jí pořád vidím.

PROFESOR: Koho?

ALOIS: Kateřinu.

PROFESOR: /rozhlíží se/ Vaší ženu? Je stále tady? Kde?

Alois přikyvuje a ukazuje k místu, kde Kateřina stojí.

PROFESOR: A dělá něco? Říká něco?

ALOIS: Říká, že je tu zima, A že se vás bojí, profesore.

PROFESOR: Mně se přece bát nemůže, protože mne nevidí. Je to vaše vzpomínka.

ALOIS: Já myslím, že nás vidí oba, profesore.

PROFESOR: To nic, pane Kabourku. To se tady občas stává. Někdy jsou vzpomínkové vjemy klientů tak intenzivní a silné, že přetrvávají nějakou dobu i poté, co si sundají vzpomínátor. Už si jí nevyšmejte. Však ona za chvíli zmizí, pane Kabourku. Ale pak se znovu objeví ve vašem posledním snu ... ona a všichni ti ostatní.

ALOIS: Professore ... já ale najednou nevím ...

PROFESOR: Co nevíte?

ALOIS: Jestli to mám udělat.

PROFESOR: Počkat. Chcete tím říct, že jste si to rozmyslel?

ALOIS: Jen si tím najednou nejsem tak jistej.

PROFESOR: Ale když jsem se vás na to ptal předtím, a to několikrát, říkal jste, že jste rozhodnut. Neodvratně.

ALOIS: No ... to bylo předtím.

PROFESOR: Aha. Ale to jste měl říct hned. Nenechat mne tady provádět tuhle složitou a nesmírně drahou manipulaci s vaším posledním řízeným snem.

ALOIS: Tak to se moc omlouvám, profesore.

PROFESOR: Když jste přišel, byl jsem ochotný tuhle variantu akceptovat. Nabízel jsem vám život. Ale trval jste na svém. Ted' už je pozdě, řekl bych.

ALOIS: Pozdě?

PROFESOR: Jako když koupíte nějakou věc se zárukou. Během záruky ji můžete vrátit. Po záruce už nemůžete dělat nic.

ALOIS: Ale ... tady jde snad o muj život. Profesor se na chvíli vzdaluje od Aloise. Kateřina se okamžitě snaží přiblížit k Aloisovi, ale profesor se vzápětí k Aloisovi znovu vrací a Kateřina se před ním znovu bázně stahuje zpět na své předchozí místo.

PROFESOR: No dobře. Možná jsem použil nedokonalé přirovnání ... ale pochopte, prošel jste všemi procedurami a u každé z nich jste mohl svůj úmysl zrušit. Neudělal jste to. Vyčerpal jste všechny možnosti. Nahrávání tohoto snu není žádná levná záležitost, pane Kabourku. Sám byste to nikdy nezaplátil. Dostáváme na to dotace.

ALOIS: Dotace.

PROFESOR: Samozřejmě. V rámci projektu: Důstojný odchod pro každého.

ALOIS: Já vím. Už je nás hodně, že jo? Starejch lidí. A to není dobrý ... když je starejch víc než mladejch. PROFESOR: Máte pravdu. Rovnováha začíná být vážně narušena. ALOIS: Je čas uvolnit místo jinejm. Nepřekážet. PROFESOR: Je to tak, pane Kabourku. Bohužel. Naštěstí máme pro takové účely humánní prostředky. Každý se musíme smířit s tím, že náš čas jednou vyprší.

ALOIS: Sám to nechápu. Přitom se mi tolik chtělo umřít. PROFESOR: Už jen jediný krůček, pane Kabourku.

ALOIS: Professore ... a nešlo by to udělat jinak?

PROFESOR: Jak jinak?

ALOIS: No ... že bych...dejme tomu ... ten poslední krůček udělal někdy příště... přišel bych za tejdén nebo za dva. A vy byste mi pustil tenhle sen. Už bych ho tu měl u vás připravenej. Prostě mi ho tady schováte.

PROFESOR: Tak to bohužel nejde. Čip s řízeným snem je velice složitá a choulostivá záležitost. Musí být aplikován nejpozději pár hodin po nahrání, jinak není jeho účinek zaručen.

ALOIS: Pár hodin ... po nahrání ...

PROFESOR: Správně. Tak co? Už nebudete dělat zbytečné problémy, pane Kabourku?

ALOIS: Já jen ... najednou se mi prostě nechce ... umřít.

PROFESOR: Všichni musíme jednou umřít. Nic to nebude, věřte mi. Krásně a sladce si usnete...

Pauza.

PROFESOR: Copak už nechcete mít konečně svůj klid? Co ještě od života vlastně očekáváte?

ALOIS: Já ... vlastně nic. /zhluboka vydechne / Tak dobře. Dobře, profesore. Máte pravdu. Skončíme to. Můžu se ale ještě rozloučit s Kateřinou?

PROFESOR: To bych vám za téhle situace už snad ani nedoporučoval. Ona není skutečná, pane Kabourku, je to jen přetrvávající vidina... iluze...

ALOIS: Jen jednu větičku, profesore. Prosím vás...

PROFESOR: Tak dobře. Ale neprotahujte to, pane Kabourku. Překvapuje mne, že ji pořád tak dlouho vidíte. I bez tohodle. /bere do ruky vzpomínkátor, prohlíží si ho, odchází trochu stranou/

ALOIS: Díky, profesore. /otočí se ke Kateřině/ Tak už je pozdě, Kateřino.

KATEŘINA: / jde blíž/ Na co je pozdě?

ALOIS: Na všechno. Budu teď spát.

KATEŘINA: Budeš spát?

ALOIS: Musím. Den končí. Blíží se noc.

KATEŘINA: Tak já jdu napřed. Přijdeš za mnou brzy?

ALOIS: Přijdu.

KATEŘINA: Ale můžeš zůstat ještě vzhůru.

ALOIS: To ne. Přijdu za tebou a budu spát.

KATEŘINA: Dobře. Není zdravé přemáhat spánek.

ALOIS: Já vím. Byl jsem vzhůru už moc dlouho. Už neudržím oči...

KATEŘINA: Tak já jdu...a nechám na stolku rozsvícenou lampičku.

ALOIS: Tu modrou. S puntíkama. Jako vždycky.
KATEŘINA: Jako vždycky. A nezapomeň ji pak zhasnout. ALOIS: Nezapomenu. Tak dobrou noc.
KATEŘINA: Dobrou noc.
Kateřina Aloise políbí a pak pomalu odchází.
ALOIS: Kateřino?
KATEŘINA: /otáčí se/ Copak?
Pauza
ALOIS: Neměli jsme tak špatnej život, že ne?
KATEŘINA: To se ví, že ne, Alois. Mohlo to bejt všechno přece mnohem horší.
ALOIS: Ale nebylo, že ne?
KATEŘINA: Nebylo.
ALOIS: Kateřino ...
KATEŘINA: Jsem pořád tady.
ALOIS: Málem bych byl zapomněl
KATEŘINA: Na co? Na co bys málem zapomněl?
ALOIS: Podívej se z okna.
KATEŘINA: Podívat se z okna? A na copak? ALOIS: Zkus to. Jdi a podívej se z okna. Kateřina jde k oknu, zadívá se ven. Pauza.
KATEŘINA: Panebože ...
ALOIS: Co tam vidíš. Než Kateřina odpoví, scéna se trochu setmí a na chvíli se ozve hukot mořského příboje.
KATEŘINA: Já ... vidím moře. Opravdový moře. ALOIS: Jak jsem ti slíbil.
KATEŘINA: Zrovna nad ním zapadá Slunce.
ALOIS: Ale ráno zase vyjde. KATEŘINA:
Ano. Ráno zase vyjde. Pak spolu půjdeme na pláž.
ALOIS: Jsi teď šťastná? KATEŘINA: Překvapil jsi mne. Mám tě moc ráda. Ale ne kvůli tomuhle ... to ne. O nějaký moře přece nejde... vždycky jsem tě měla ráda. A děkuju. Děkuju za všechno.
ALOIS: Ne ... to já...já děkuju. KATEŘINA: Tak dobrou noc.
ALOIS: Dobrou noc. Kateřina odchází. Scéna se opět rozsvěcí.
Hudba.
Hudba dozní.
PROFESOR: No tak, pane Kabourku. Rozloučil jste se?
ALOIS: Ano. Už ano, profesore.
PROFESOR: Výborně. Tak teď jen hezky sed'te a pustíme se do toho.
ALOIS: Jsem připraven, profesore.
PROFESOR: Tak je to správné. V životě musíme být připraveni úplně na všechno. Profesor jde zpátky ke stolu s přístrojem, tam vezme injekci a začne ji připravovat.
PROFESOR: Trochu jste mne předtím zaskočil. Že jste ztratil svou původní odvahu. Jakoby si skokan na lyžích rozmyslel skok ve chvíli, kdy se už rítí k okraji můstku. Máme tu taky svá pravidla.
ALOIS: Já vím. Jen mne tak napadlo, že bych třeba ještě mohl naposledy zajít Kateřině na hrob. Dát tam kytku. Zapálit svíčku. Budou dušičky.
PROFESOR: Do dušiček je daleko, pane Kabourku. Máme teprve září.
ALOIS: Taky bych mohl zkusit zjistit, jestli ještě žije Marta. Jakej měla po našem rozchodu život a tak ...
PROFESOR: Nač jitřit staré rány.

ALOIS: Já vím, ale jen by mne zajímalo...

PROFESOR: Raději si tu Martu nechte ve vzpomínkách takovou, jakou si ji pamatujete. Možná vás to ušetří zklamání.

ALOIS: A zavolal bych Marii. Možná by za mnou přiletěla na Vánoce...

PROFESOR: Vánoce bývají pro staré lidi časem nostalgie a depresí. Věřte mi. Nic u starého člověka neznásobí smutek tolik, jako právě Vánoce. Nestojí to už za to. Zbytečně si to ztěžujete.

ALOIS: Já vím. Asi se přece jen začínám trochu bát, profesore.

PROFESOR: Není čeho. Je to velice šetrná metoda, pane Kabourku.

ALOIS: Věřím vám to, profesore ... ale stejně ... ten divnej pocit, že za chvíli už nebudu...

ALOIS: Něco vám řeknu, pane Kabourku. Možná tam, na té druhé straně, přece jen něco hezkého čeká...kdopak ví.

ALOIS: Snad máte pravdu, profesore. Kdopak ví.

PROFESOR: Buďte vděčný za svůj pozeňnaný věk. Víte, kolik nešťastníků umírá před polovinou průměrného lidského života?

ALOIS: Asi hodně, že jo? Tak dobře, já vás poslechnu. Já vím, že máte pravdu, profesore.

PROFESOR: Docela určitě. Pochopil byste to hned, jak byste se dnes vrátil do svého prázdného bytu.

ALOIS: Já vím, profesore. Já vím.

PROFESOR: Mám z téhle práce dobrý pocit ... když si představím, jak humánně a bezbolestně pomáhám s odchodem lidem, kteří si to přejí. Kterým život přináší už jen utrpení. Škoda, že jste takový povznášející pocit při své práci nemohl zažít také.

ALOIS: Povznášející pocit?

PROFESOR: Protože ... nic ve zlém, pane Kabourku ... rozvážení koblih žádné uspokojení přinášet nemůže.

ALOIS: Ale tak špatný to zase nebylo.

PROFESOR: Stereotyp, že?

ALOIS: Pražský ulice měly taky svoje kouzlo.

PROFESOR: Jsem vlastně něco jako novodobý Hádes.

ALOIS: Nábřeží u Vltavy bylo po ránu vždycky tak kouzelný. Já jezdil totiž hodně brzy ráno ...když byl ještě vlahej vzduch...

PROFESOR: Jsem ten, kdo zbavuje lidského jedince jeho fyzické a psychické trýzně.

ALOIS: A když jsem takhle někdy zašel do bistra na kafe, viděl jsem tam za pultem koblihy, který jsem rozvezl. Všichni je kupovali.

PROFESOR: Už brzo budete mít po trápení, pane Kabourku. Víte, spousta lidí by chtěla znát tajemství nesmrtnosti, žít věčně, ale přitom kolikrát nevědí co s volným časem, když v neděli začne pršet. /zvedne injekci do výše očí, kontroluje náplň/

ALOIS: Vlastně to nebyl tak špatnej život.

PROFESOR: Až jednou přijde můj čas, taky si zvolím takovýhle odchod. Na smrtelnou postel čekat nehodlám.

ALOIS: Bude se mi po něm asi stejskat ...po tom mym životě...

PROFESOR: Na druhou stranu ... lidé bez ambicí, jako vy, jsou vlastně šťastní. Protože ten, kdo od života nic velkého nečeká, je ušetřen mnoha zklamání.

ALOIS: Asi jsem byl šťastnej ... ale nevěděl to.

PROFESOR: Tak, a už se nám to blíží, pane Kabourku. Víte, co vlastně v překladu z řečtiny znamená slovo euthanasie? *Dobrá smrt* ... a takovou vám zde dopřejeme. Ostatně, spousta lidí se jí obává zbytečně. Smrti. Protože tvrdím, že to, že někdo zemřel, ještě není důkaz, že opravdu žil.

ALOIS: Ale já jsem žil, profesore. Žil jsem.

PROFESOR: Tak jdeme na to, pane Kabourku. Konečně jste se dočkal.

ALOIS: Ne. Nebyl tak špatnej. Ten muj život. A nevyněnil bych ho. Nikdy. Ani za nic. Ani ... za ... /hlava mu poklesne. Umírá/

PROFESOR: Nevím, co bych vám ještě tak na závěr mohl pěkného říci. Snad jen, že je zkrátka čas se rozloučit. /jde pomalu k Aloisovi/ Nejprve vám dám tuhle injekci a pak aplikujeme čip s řízeným snem. Bude to, jako když sladce usnete po dlouhém a únavném dni. Tak mi ukažte ruku, pane Kabourku.

Zastaví se u Aloise. Chvíli ho pozoruje.

PROFESOR: Pane Kabourku? Vy jste nám tu snad usnul...tak probud'te se. /pauza/ Ale no tak ... je čas na poslední injekci. Orfeovu včeličku, jak tomu něžně říkáme ... pane Kabourku... /zjišťuje mu pohmatem tep/ Pane Kabourku? /obrací se a volá úředníka / Pane kolego! Haló! Na moment!

Úředník přichází. V ruce drží formuláře.

ÚŘEDNÍK: Copak? Volal jste mne?

PROFESOR: Pan Kabourek. Podívejte.

ÚŘEDNÍK: Já vím. Důchodce. Dva a sedmdesát let.

PROFESOR: Právě zemřel.

ÚŘEDNÍK: Tak to blahopřeju, profesore. Dobrá práce. Mám už vedle dalšího klienta.

PROFESOR: Negratulujte mi...máme tu totiž menší problém.

ÚŘEDNÍK: Jaký problém? Už mám pro pana Kabourka vytištěné parte ... jen základní verzi, jak si to přál. Tady .../čte z listu/ : *Odešel z tohoto světa na vlastní žádost v klidu a smíření, bez jakéhokoli nátlaku ...*

PROFESOR: /přeruší ho/ Ale já mu ještě žádnou injekci nedal.

Pauza.

ÚŘEDNÍK: Nedal?

PROFESOR: Ne. Zdá se, že zemřel přirozenou smrtí. Oba muži si Aloise chvíli prohlízejí.

ÚŘEDNÍK: Přirozenou smrtí...to slovo jsem už dlouho neslyšel.

PROFESOR: Ale stává se to. Lidé ještě pořád umírají i přirozenou smrtí. Občas.

ÚŘEDNÍK: Jistě. Ale v tomhle případě je to nemilé. Velice nemilé. To bychom nemohli vykázat jako úřední výkon. Nemohl bych to zahrnout do nákladů.

PROFESOR: Něco takového se mi tu ještě nestalo.

ÚŘEDNÍK: No ... víte co, profesore? Nemusíme o tom přece nikde mluvit, že?

PROFESOR: To jako myslíte, že ...

ÚŘEDNÍK: Právě tak. Právě tak to myslím.

PROFESOR: Ale to by byl podvod, kolego.

ÚŘEDNÍK: Jakýpak podvod. Pan Kabourek prostě zemřel. Kvůli tomu sem přišel. Tohle si přál. Píchněte mu tu injekci, jak vyžaduje úřední protokol a víc se tím netrapte.

PROFESOR: Myslíte?

ÚŘEDNÍK: Určitě. Ušetříme tím spoustu byrokracie.

PROFESOR: Snad máte pravdu. /prohlíží si čip proti světlu/ Tohle je poslední sen pana Kabourka. Tady uvnitř jsou jeho ženy a jeho kamarádi. Myslíte, že kdybych mu ho teď aplikoval... /pauza/ Snad by to ještě mohlo fungovat.

ÚŘEDNÍK: V tom vám asi neporadím. Vy jste odborník. PROFESOR: Účinkovat by to ještě mohlo. Mozek zůstává částečně funkční ještě několik minut po smrti ... takže když si pospíším.../píchně Aloisovi injekci/ Tak tohle jsou vaše vzpomínky. Váš poslední sen, pane Kabourku.

ÚŘEDNÍK: Správně. A já jdu napsat do položky posledního výkonu, že vše proběhlo podle pravidel. /pomalu odchází /

PROFESOR: Zvláštní je, že si to pan Kabourek chtěl na poslední chvíli rozmyslet.

ÚŘEDNÍK: /otáčí se/ Co? Vzpíral se?

PROFESOR: Ano. Chtěl z toho na poslední chvíli vycouvat.

ÚŘEDNÍK: Opravdu? To bych do něj neřekl. Připadal mi, že za svým rozhodnutím stojí. Pošlu sem zřízence. /odchází/

Profesor ještě chvíli stojí nad bezvládným tělem. Pak se zadívá na injekci, kterou dosud drží v ruce. V tom si uvědomí svůj omyl.

PROFESOR: /polekaně/ Proboha ... tohle není ten čip! To je přece... /zadívá se ke stolu s nahrávacím přístrojem/ jak jsem to mohl přehlédnout! /vrací se ke stolu s přístrojem, zmateně se tam přehrabuje/

Hudba.

Na scénu hlučně vbíhají postavy v cirkusových úborech, klaun, artista a artistka a obklopí Aloise. Z opačné strany pomalu přichází hlouček tichých postav: Kateřina, Marie, Marta, Viktor a učitel. (bez kapitána) Bázlivě se drží v povzdálí a vyčkávají. Profesor mezitím dál hledá správný čip.

Hudba dozní.

KLAUN: / k Aloisovi/ Ale tohle přece není Pepé.

ARTISTA: Jak to můžeš tvrdit tak jistě? Celej život jsi ho viděl jen v cirkusáckym úboru.

ARTISTKA: Nevypadá jako Pepé. Podívejte na ty jeho rysy ... a na tu bradu...ale to ho možná jen změnila smrt.

KLAUN: No jasně. Smrt změnil každýho. /nakloní se k Aloisovi/ Podívejte jak je bílej. Nebo že by to bylo líčidlo? /dotýká se Aloisovi tváře/ Pepé, vzpomínáš, jak jsem ti tenkrát zachránil kejhák na tý hrazdě?

ARTISTA: Nebo jak jsi sbalil tu černou holku na štaci a zabrali jste na celý léto jednu maringotku jen pro sebe?

ARTISTKA: Jsme tvoje vzpomínky.

ARTISTA: A jsme tu s tebou, Pepé!

ARTISTA: A ty teď už budeš navždy s námi!

KLAUN: Tak už jedém, bando!

Klaun tlačí křeslo s Aloisem ze scény. Artista s artistkou mu ze stran pomáhají. Všichni přitom dělají povyk. Hlouček postav v povzdálí – Kateřina, Marie, Marta, Viktor a učitel to jen tiše sledují, pak všichni odchází ze scény druhým směrem, na místě zůstává o něco déle jen Kateřina, ale i ona se po chvíli, jako poslední ze vzpomínkových postav, vzdaluje ze scény.

Nakonec odchází i profesor. Cestou kolem paravánu sebere z podlahy složené oblečení a odnáší ho sebou.

Scéna se ponoří do tmy. Zní tichá, jemná hudba. Po chvíli se ve tmě rozsvítí lampička.

Svítilo do tmy jako příslib druhého břehu.

Stále zní tichá, klidná hudba.

KONEC